

Valkeakosken rantojen osayleiskaavan päivittäminen

NATURA-ARVIOINNIN TARVEHARKINTA

Luontoselvitys 2024 (Ramboll)

19.5.2025

SISÄLLYSLUETTELO

1	Johdanto.....	1
2	Natura-alueiden suojelu ja arvioinnin perusteet	3
2.1	Lainsäädäntö	3
2.2	Arviointivelvollisuuden määräytyminen.....	3
2.3	Natura-arvioinnin tarveharkinta	4
3	Natura tarveharkinnan toteutus ja käytetty aineisto.....	4
3.1	Aineisto ja menetelmät	4
3.2	Arvioinnin lähtökohdat	5
4	Natura-alueiden kuvaukset	5
4.1	Vanajaveden alue (FI0303006, SAC)	5
4.1.1	Yleiskuvaus	5
4.1.2	Suojelun perusteena olevat luontotypit	6
4.1.3	Suojelun perusteena olevat lajit.....	6
4.2	Vanajaveden lintualueet (FI0303027, SPA).....	6
4.2.1	Yleiskuvaus	6
4.2.2	Suojelun perusteena olevat lajit.....	8
4.3	Vainoniemi – Rautunrahka (FI0349004, SAC).....	8
4.3.1	Yleiskuvaus	8
4.3.2	Suojelun perusteena olevat luontotypit	9
4.3.3	Suojelun perusteena olevat lajit.....	9
4.4	Tykölänjärvi (FI0349006, SAC/SPA)	9
4.4.1	Yleiskuvaus	9
4.4.2	Suojelun perusteena olevat luontotypit	10
4.4.3	Suojelun perusteena olevat lajit.....	11
4.5	Kuusistonjärvi (FI0349008, SAC)	11
4.5.1	Yleiskuvaus	11
4.5.2	Suojelun perusteena olevat luontotypit	12
5	Hankkeen kuvaus, Valkeakosken rantojen osayleiskaavamuutos.....	13
5.1	Kaavaehdotus	13
5.2	Vapaa ranta-alue.....	15
5.3	Kokonaismoitus	16
5.4	Nykytilanne ja lähtökohdat.....	16
5.5	Kaavamuutoksen kuvaus ja perustelut	17
5.6	Kaavaehdotus, yleismääräykset ja kaavamerkinnot	18
6	Kaavamerkinnot Natura-alueilla	21

6.1	Vanajaveden alue (FI0303006, SAC)	22
6.2	Vanajaveden lintualueet (FI0303027, SPA)	30
6.3	Vainoniemi – Rauttunrahka (FI0349004, SAC)	34
6.4	Tykölänjärvi (FI0349006, SAC/SPA)	35
6.5	Kuusistonjärki (FI0349008, SAC)	36
7	Muut hankkeet ja suunnitelmat	37
8	Mahdolliset vaikutukset Natura-alueiden suojeluperusteina oleviin luontoarvoihin	38
8.1	Vaikutuksista yleisesti	38
8.1.1	Luontodirektiivin luontotyyppeihin ja lajeihin mahdollisesti kohdistuvat vaikutukset 38	
8.1.2	Lintudirektiivin lajeihin mahdollisesti kohdistuvat vaikutukset	38
8.2	Vaikutukset Natura-aluekohtaisesti	39
8.2.1	Vanajaveden alue (FI0303006, SAC)	39
8.2.2	Vanajaveden lintualueet (FI0303027, SPA)	41
8.2.3	Vainoniemi – Rauttunrahka (FI0349004, SAC)	43
8.2.4	Tykölänjärvi (FI0349006, SAC/SPA)	43
8.2.5	Kuusistonjärki (FI0349008, SAC)	44
9	Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa	45
10	Natura-tarveharkinnan johtopäätökset	45

1 JOHDANTO

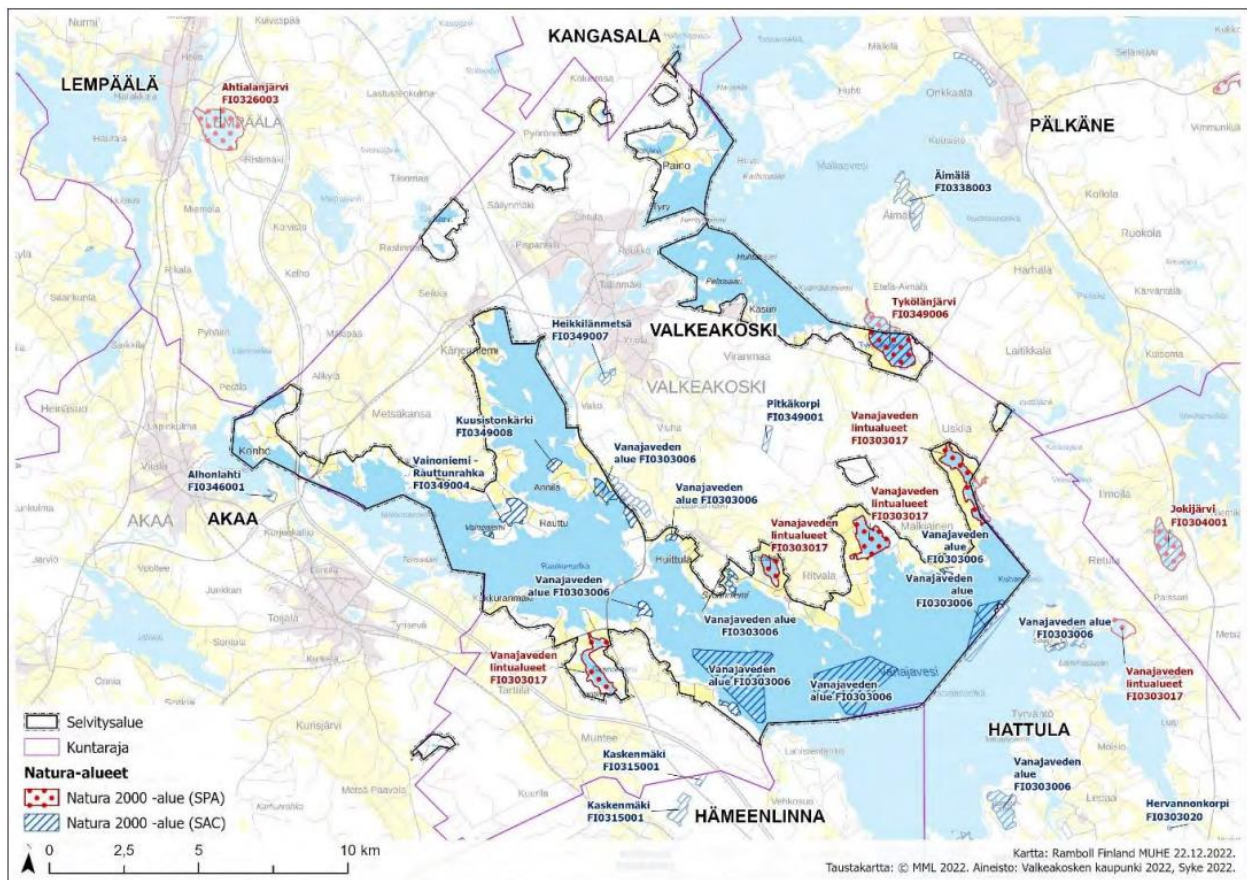
Valkeakosken kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 23.5.2022 käynnistää Valkeakosken rantojen osayleiskaavan päivittämisen. Alueella voimassa oleva yleiskaava on laadittu ennen nykyistä maankäyttö- ja rakennuslakia ja se on osin vanhentunut. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa tämän päivän vaatimuksia vastaava vapaa-ajan asuminen, selkeyttää lomarakentamisen ehtoja sekä muodostaa kiinteistörakenteen kannalta yksiselitteinen ja tasapuolinen ohje rakennuspaikkojen muodostamiselle niin, että samalla huomioidaan vapaiden ranta-alueiden riittävyys, luonnonsuojelu, maisema-arvot, virkistystarpeet, vesiensuojelu sekä vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteet maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Kaavatyön yhteydessä tarkastellaan vakituisen asumisen mahdollistamista.

Kaava-alueella sijaitsee useita Natura-alueita. Kaavamuutosten vaikutusten arvioimiseksi alueella sijaitseviin Natura-alueisiin, Pirkanmaan ELY-keskus edellyttää 9.4.2024 Valkeakosken kaupungille antamassaan lausunnossa ”Rantojen osayleiskaavan uudistaminen, Valkeakoski” Natura-arvioinnin tarveharkinnan laatimista.

Tämä Natura-arvioinnin tarveharkinta on laadittu koskien Valkeakosken kaupungin 22.1.2024 kokouksessaan hyväksymää ja 1.2.-15.3.2024 nähtävillä ollutta kaavaluonnosta ja sitä on tarkennettu 15.5.2025 nähtäville asetettavan kaavaehdotuksen mukaisesti.

Natura-arvioinnin tarveharkinta on laadittu selvittämään edellyttääkö Valkeakosken rantojen osayleiskaavamuutoksen toteutuminen Natura-arviointia kaavan muutosalueella sijaitseville Natura-alueille.

Tarvearviointi on kohdennettu seuraaviin Natura-alueisiin; Vainonniemi-Rauttunrahka (FI0349004), Kuusistonjärvi (FI0349008), Vanajaveden alue (FI0303006), Tykölänjärvi (FI0349006) ja Vanajaveden lintualueet (FI0303017). Valkeakosken rantojen osayleiskaava-alueen sijainti ja rajausta suhteessa Natura-alueisiin on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1 Kaava-alueella ja sen lähiympäristössä sijaitsevat Natura 2000-alueet (Rantojen osayleiskaavan päivittäminen, Valkeakosken kaupunki Kaavaluonnoksen selostus).

Natura-arvioinnin tarveharkinta määrittelee sen, tarvitaanko varsinaista Natura-arviointia. Tarveharkinnassa kuvataan hanke, sen aiheuttamat vaikutukset ja vaikutuspiirissä sijaitsevat Natura-alueet sekä arvioidaan vaikutusten merkittävyyttä.

Tämä Natura-arvioinnin tarveharkinta on laadittu luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n edellyttämällä tavalla luontotyyppi- ja lajikohtaisena asiantuntija-arviona ja siinä keskitytään niihin luontoarvoihin eli luontotyypeihin ja lajistoon, joiden perusteella alue on sisällytetty Suomen Natura 2000 -verkostoon. Arviointi on tehty Natura-tietolomakkeen ja olemassa olevan lajistotiedon (Suomen lajitietokeskus 2024) pohjalta. Kaavan alueelle on tehty kasvillisuus- ja luontotyyppi-inventointi kesällä 2024, joka ei kuitenkaan ole Natura-alueiden osalta kattava.

Tarveharkinnan tuloksena on esitetty arvio siitä, voiko suunnitellusta hankkeesta mahdollisesti muodostua ko. Natura-alueen suojeluperusteille niin merkittäviä haitallisia vaikutuksia, että varsinainen luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi tulisi toteuttaa. Lopullisen päätöksen varsinaisen Natura-arvioinnin tarpeesta tekee hankkeen yhteysviranomaisena toimiva Pirkanmaan ELY-keskus.

Arvioinnin tarveharkinnan on laatinut ympäristöasiantuntija Kristiina Uotila (LuK) sekä biologi Niina Onttonen (FM) Finnmap Infra Oy:stä. Linnustovaikutusten arviointiin on osallistunut Timo Metsänen (ympäristösuunnittelija AMK, luontokartoittaja eat) Luontoselvitys Metsänen Oy:stä.

2 NATURA-ALUEIDEN SUOJELU JA ARVIOINNIN PERUSTEET

2.1 Lainsäädäntö

Natura-verkoston avulla suojellaan EU:n luontodirektiivin (892/43/ETY) ja lintudirektiivin (79/409/ETY) tarkoittamia luontotyyppejä, lajeja ja niiden elinympäristöjä, jotka esiintyvät jäsenvaltioiden Natura-verkostoon ilmoittamilla tai ehdottamilla alueilla. Jäsenvaltioiden tehtävänä on huolehtia, että ns. Natura-arviointi toteutetaan hankkeiden ja suunnitelmien valmistelussa ja päätöksenteossa sen varmistamiseksi, että niitä luonnonarvoja, joiden vuoksi alue on sisällytetty tai ehdotettu sisällytettäväksi Natura -verkostoon, ei merkittävästi heikennetä. Suojeluarvoja merkittävästi heikentävä toiminta on kiellettyä sekä alueella että sen rajojen ulkopuolella.

Natura -verkostoon kuuluvalla alueella on toteutettava suojelutavoitteita vastaava suojelu. Suomessa suojelua toteutetaan alueesta riippuen muun muassa luonnonsuojelulain, erämaalain, maa-aineslain, koskiensuojelulain ja metsälain mukaan. Toteutuskeino vaikuttaa muun muassa siihen, millaiset toimet kullakin Natura-alueella ovat mahdollisia. Luonnonsuojelulla on toteutettu niiden Natura-alueiden suojelu, joilla on voimakkaimmin rajoitettu tavanomaista maankäyttöä. Näillä alueilla suurin osa ympäristöä muokkaavista toimenpiteistä on kielletty. Vastaavasti metsä- tai maa-aineslakien kautta suojelluilla alueilla kiellot ovat yleensä lievempiä ja mm. pienimuotoiset metsätaloustoimet sekä maa-ainesten ottotoimenpiteet voivat alueen luontoarvot säilyttävällä tavalla olla sallittuja.

2.2 Arviointivelvollisuuden määräytyminen

Luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan viranomaisen ei saa myöntää lupaa tai hyväksyä suunnitelmaa, jonka voidaan arvioida merkittävällä tavalla heikentävän niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi alue on liitetty Natura-verkostoon. Lain 35 §:ssä on hankkeiden ja suunnitelmien Natura-vaikutusten arvioinnista todettu:

”Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset sen kannalta miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin” (Luonnonsuojelulaki 35 §).

Natura-vaikutusten arviointivelvollisuus syntyy, mikäli hankkeen vaikutukset a) kohdistuvat Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontoarvoihin, b) ovat luonteeltaan heikentäviä, c) laadultaan merkittäviä, sekä d) ennalta arvioiden todennäköisiä. Arvioinnin perusteena tarkastellaan ensisijaisesti niitä luontoarvoja, joiden perusteella alue on liitetty Natura-suojelualueverkostoon.

Näitä ovat aluekohtaisesti:

- luontodirektiivin liitteen I luontotyyppit (SAC-alueet),
 - luontodirektiivin liitteen II lajit (SAC-alueet),
 - lintudirektiivin liitteen I lintulajit (SPA-alueet),
 - lintudirektiivin 4.2 artiklassa tarkoitetut (SPA-alueet) muuttolintulajit
-

Arvioinnin lähtökohtana ovat SAC-alueilla siten pääsääntöisesti luontodirektiivin mukaiset suojeluarvot (luontotyytit ja lajit), SPA-alueilla lintudirektiivin mukaiset lajit ja muuttolintulajit sekä SAC/SPA-alueilla molemmat. Yksittäisiin luontotyyppisiin ja lajeihin kohdistuvien vaikutusten lisäksi on arvioitava hankkeen vaikutukset Natura-alueen eheyteen.

Arviointivelvollisuus kohdistuu vain alueen suojeluperusteissa mainittuihin luontotyyppisiin ja lajistoon. SPA-alueilla arviointivelvollisuus ei kohdistu luontotyyppisiin eikä luontodirektiivin liitteen II lajeihin, vaikka ne Natura-tietolomakkeella olisikin mainittu. Vastaavasti SAC-alueilla ei arvioida vaikutuksia lintudirektiivin mukaiseen lajistoon.

Tarkka vaikutusarvio suoritetaan ainoastaan sillä osalla Natura-aluetta, johon hanke tai suunnitelma todennäköisesti vaikuttaa. Natura-arvioinnissa kuitenkin peilataan myös hankkeen merkitystä ja vaikutuksia koko Natura-alueen kannalta.

2.3 Natura-arvioinnin tarveharkinta

Natura-arvioinnin tarveharkinta edeltää mahdollisesti suoritettavaa Natura-arviointia. Tarveharkinnassa kuvataan hanke, sen aiheuttamat vaikutukset ja vaikutuspiirissä sijaitsevat Natura-alueet sekä arvioidaan vaikutusten merkittävyyttä. Tarveharkinnan lopputuloksena annetaan esitys siitä vaikuttavatko suunnitellut hankkeet Natura-alueiden suojeluperusteisiin niin merkittävästi, että kohteille tulisi suorittaa varsinainen Natura-arviointi.

Tarveharkinnan johtopäätöksenä voidaan kunkin hankkeen vaikutuspiirissä olevan Natura-alueen osalta todeta, että hanke ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen suojeluperusteita (Natura-arviointia ei tarvita) tai hanke todennäköisesti merkittävästi heikentää alueen suojeluperusteita (Natura-arviointi on suoritettava).

Heikentyminen on luontotyytin tai lajin elinympäristön pinta-alan vähentymistä tai laadun heikentymistä. Lajin kohdalla se voi olla myös lajin yksilöihin kohdistuvaa häiriövaikutusta. Arvioinnissa huomioidaan luontotyytin tai lajin suotuisan suojelun tasoon kohdistuvat muutokset sekä kyseisen alueen vaikutus Natura 2000-verkoston yhtenäisyyteen.

Heikentymisen kriteerejä ovat:

- luontotyyppi heikentyy, kun sen pinta-ala supistuu tai sille ominaisten lajien kannalta tarpeellinen ekosysteemin rakenne ja toimivuus huonontuvat
- lajien elinympäristöjen heikentymistä tai häirintää tapahtuu, jos lajin elinympäristö tai sen laatu heikkenee, levinneisyysalue supistuu tai jos lajin populaatio vähenee tai se häviää alueelta

3 NATURA TARVEHARKINNAN TOTEUTUS JA KÄYTETTY AINEISTO

3.1 Aineisto ja menetelmät

Tarkasteltavat Natura-alueet on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon luonto- tai lintudirektiivin, tai näiden molempien perusteella, joten arvioitaviksi tulevat siten kaavaluonnoksen vaikutukset luontodirektiivin mukaisiin luontotyyppisiin, luontodirektiivin liitteen II ja IV lajeihin ja lintudirektiivin I liitteen lajeihin. Selvitys on tehty kirjallisuusselvityksenä olemassa olevan aineistotietojen perusteella asiantuntija-arviona.

3.2 Arvioinnin lähtökohdat

- Rakennuspaikkojen kerrosneliömetrejä nostetaan ja sallitaan rakentaminen lähemmäs rantaa.
- Tarkasteltava kaikki mahdolliset muodostuvat vaikutukset, eli kaavan vaikutuksia tarkasteltava kokonaisuutena (vanhan kaavan rakennuspaikat + uudet rakennuspaikat + lisääntyvät kerrosneliöt).
- Korttelialueisiin ei tulossa merkittäviä muutoksia, pääosa maa- ja metsätalousalueista säilyy. Pieniä muutoksia, esim. rajojen siirtoja sisämaan suuntaan tulossa.
- ARA-vyöhykkeen alue (alue, jossa loma-asunto voidaan muuttaa vakituiseksi asunnoksi) vaikutukset huomioitava.

4 NATURA-ALUEIDEN KUVAUKSET

Kaavoitettavalla alueella sijaitsee lukuisia Natura 2000 -ohjelman alueita. Näistä pinta-alallisesti merkittävin on lukuisaan osakokonaisuuteen jakautuva Vanajaveden alue (FI0303006). Muita Natura-kohteita ovat Saarioisjärvelle, Vanajaveden Suolahdelle ja Uskylanlahdelle sijoittuvat Vanajaveden lintualueet (FI0303017), Vainoniemi-Rauttunrahka (FI0349004), Kuusistonjärvi (FI0349008) ja Tyköljänjärvi (FI0349006). Vanajaveden lintualueet sekä Tyköljänjärvi ovat Natura 2000 erityisiä suojelualueita (SPA), ja loput Natura 2000 erityisten suojelutoimien aluetta (SAC). Erityisesti Vanajaveden Suolahti ja Uskylanlahti sekä Saarioisjärvi, Vähäjärvä ja Tyköljänjärvi ovat arvokkaita lintualueita.

4.1 Vanajaveden alue (FI0303006, SAC)

4.1.1 Yleiskuvaus

Vanajaveden Natura-alue (FI0303006) on otettu Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin perusteella (aluetyyppi: SAC-alue). Alueen suojeluperusteina ovat yksitoista luontodirektiivin luontotyyppiä (taulukko 1) sekä luontodirektiivin liitteen II laji liito-orava (taulukko 2). Natura-alueen pinta-ala on 1341 ha. Natura-alueen rajaukset ilmenevät kuvasta 1.

Vanajaveden Natura-alue on erittäin arvokas kokonaisuus, johon sisältyy erittäin edustavasti monia luontodirektiivin liitteen I luontotyyppisiä. Luontotyyppikohteet sijoittuvat Kokemäenjoen vesistöön kuuluvan Vanajaveden rantamille. Itse Vanajavesi on luontaisesti reheväksi luokiteltava järvi, johon ihmistoiminta on lisäksi selvästi vaikuttanut. Vanajaveden selkävedet saarineen ovat tärkeitä mm. loppilintujen pesimäalueena ja maiseman kannalta.

Alueella on useita valtakunnallisesti arvokkaita rantalehtoja; Retulansaaren, Tunturivuoren, Mälkiäisen, Saunalahden, Pappilan ja Sydänniemen lehdot. Retulansaassa ja Annilassa on arvokkaita perinneympäristöjä, samoin Hattulan Tenholassa. Rapolan-Sääksmäen alue on maisemallisesti arvokas. Valtakunnallisesti arvokkaita harjualueita on Rapolan ja Tenholan alueilla. Jumoinsuo edustaa luonnontilaista keidassuota, johon liittyy muitakin arvokkaita luontotyyppisiä. Jylhänniemi on yksityismaalla oleva luonnonsuojelualue, joka edustaa karua kallioluontoa.

Suojelutavoitteen määrittely: Kaikki tietolomakkeen taukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyypit ja lajit kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys. Boreaalisten lehtojen, Fennoscandian runsaslajisten kuivien ja tuoreiden niittyjen sekä Fennoscandian hakamaiden ja kaskilaitumien laatua parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

4.1.2 Suojelun perusteena olevat luontotyypit

Taulukko 1 Vanajaveden Natura-alueen (FI0303006) suojelun perusteina olevat luontotyypit.

Koodi	Suojelun perusteena oleva luontotyyppi	Pinta-ala, ha
3150	Magnopotamion tai Hydrocharition-kasvustoiset luontaisesti ravinteiset järvet	780,3
6270	Fennoskandian runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	37
7110	Keidassuot	72
7140	Vaihtumissuot ja rantasuot	10
8220	Kasvipeitteiset silikaattikalliot	10
9010	Boreaaliset luonnonmetsät	18
9050	Boreaaliset lehdot	83,8
9060	Harjumuodostumien metsäiset luontotyypit	268
9070	Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet	15,4
9080	Fennoskandian metsäluhdet	0,83
91D0	Puustoiset suot	14,7

4.1.3 Suojelun perusteena olevat lajit

Taulukko 2 Vanajaveden Natura-alueen (FI0303006) suojelun perusteina olevat lajit.

Laji	Tieteellinen nimi	Koodi
liito-orava	<i>Pteromys Volans</i>	1910

4.2 Vanajaveden lintualueet (FI0303027, SPA)

4.2.1 Yleiskuvaus

Vanajaveden lintualueet Natura-alue (FI0303027) on otettu Natura 2000-verkostoon lintudirektiivin perusteella (aluetyyppi: SPA-alue). Vanajaveden Natura-alueen suojelun perusteena olevat lajit on lueteltu taulukossa 3. Alueen pinta-ala on 428 ha ja kyseessä on linnustollisesti arvokkaiden alueiden muodostama kokonaisuus Vanajaveden alueella. Natura-alueen rajaukset ilmenevät kuvasta 1.

Vanajaveden rantamilla on useita linnustollisesti arvokkaita alueita. Luontaisesti rehevän Vanajaveden lahdet; Suolahti, Uskilaanlahti ja Vittianlahti sekä Kriipi alueen eteläosassa ovat linnuston kannalta tärkeitä pesimis-, levähtämis- ja ruokailualueina. Saarioisjärvi on

luontoarvoiltaan merkittävä sekä linnuston, että vesikasvillisuutensa vuoksi (mm. sahalehti, isohierakka, ristlimaska). Valkeakosken Vähäjärvi Ritvalassa on arvokas linnustollisesti.

Suojelutavoitteen määrittely: Kaikki tietolomakkeen taulukossa 3.2 mainitut lajit kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa. Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- Lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

Suo-, Uskilan-, Vittiänlahti, Kriipi, Saariois- ja Vähäjärvi kuuluvat kaikki valtakunnallisen lintuvesiensuojeluohjelman kohteisiin.

4.2.2 Suojelun perusteena olevat lajit

Taulukko 3 Vanajaveden lintualueet Natura-alueen (FI0303027) suojelun perusteina olevat lajit.

Laji	Tieteellinen nimi	Koodi
rastaskerttunen	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	A298
jouhisorsa	<i>Anas acuta</i>	A054
lapasorsa	<i>Anas clypeata</i>	A056
heinätavi	<i>Anas querquedula</i>	A055
harmaahaikara	<i>Ardea cinerea</i>	A028
punasotka	<i>Aythya ferina</i>	A059
tukkasotka	<i>Aythya fuligula</i>	A061
lapasotka	<i>Aythya marila</i>	A062
kaulushaikara	<i>Botaurus stellaris</i>	A021
ruskosuohaukka	<i>Circus aeruginosus</i>	A081
sinisuohaukka	<i>Circus cyaneus</i>	A082
laulujoutsen	<i>Cygnus cygnus</i>	A038
nuolihaukka	<i>Falco subbuteo</i>	A099
tuulihaukka	<i>Falco tinnunculus</i>	A096
kurki	<i>Grus grus</i>	A127
pikkulepinkäinen	<i>Lanius collurio</i>	A338
pikkulokki	<i>Larus minutus</i>	A177
naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	A179
punakuiri	<i>Limosa lapponica</i>	A157
mustalintu	<i>Melanitta nigra</i>	A065
uivelo	<i>Mergus albellus</i>	A068
keltävästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	A260
sääksi	<i>Pandion haliaetus</i>	A094
harmaapäätikka	<i>Picus canus</i>	A234
mustakurkku-uikku	<i>Podiceps auritus</i>	A007
härkälintu	<i>Podiceps grisegena</i>	A006
luhtahuitti	<i>Porzana porzana</i>	A119
kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>	A193
mustaviklo	<i>Tringa erythropus</i>	A161
liro	<i>Tringa glareola</i>	A166
punajalkaviklo	<i>Tringa totanus</i>	A162

4.3 Vainoniemi – Rauttunrahka (FI0349004, SAC)

4.3.1 Yleiskuvaus

Vainoniemi – Rauttunrahka (FI0349004) on otettu Natura 2000-verkostoon luontodirektiivin perusteella (aluetyyppe: SAC-alue). Alueen pinta-ala on 57 ha ja kyseessä on valtakunnallisesti arvokas luontotyyppien kokonaisuus. Alueen suojeluperusteina ovat neljä luontodirektiivin luontotyyppiä (taulukko 4) sekä luontodirektiivin liitteen II laji liito-orava (taulukko 5). Natura-alueen rajaukset ilmenevät kuvasta 1.

Kohteeseen kuuluu kaksi lehtoaluetta ja pohjoisosan suoalue. Rauttunrahkan suo on vanhoista ojituksista huolimatta edustava keidassuo (muuttunut ennallistamiskelpoinen keidassuo).

Lehtoalueilla vanhat lehtipuut ovat vallitsevia. Haapa on päälaji, lisäksi alueella kasvaa useita isoja lehmuksia ja koivuja. Alueelta tavataan useita uhanalaisia eliöitä, mm. liito-oravaa.

Suojelutavoitteen määrittely:

Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyyppit ja lajit kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintään alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys,
- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään hoitotoimenpitein.

4.3.2 Suojelun perusteena olevat luontotyyppit

Taulukko 4 Vainoniemi – Rauttunrahka Natura-alueen (FI0349004) suojeluperusteina olevat luontotyyppit.

Koodi	Suojelun perusteena oleva luontotyyppi	Pinta-ala, ha
7120	Muuttuneet ennallistamiskelpoiset keidassuot	41
9050	Boreaaliset lehdot	10
9080	Fennoskandian metsäluhdet	0,3
91D0	Puustoiset suot	11

4.3.3 Suojelun perusteena olevat lajit

Taulukko 5 Vainoniemi – Rauttunrahka Natura-alueen (FI0349004) suojeluperusteina olevat lajit.

Laji	Tieteellinen nimi	Koodi
liito-orava	<i>Pteromys Volans</i>	1910

4.4 Tyköljänjärvi (FI0349006, SAC/SPA)

4.4.1 Yleiskuvaus

Tyköljänjärven Natura-alue (FI0349006) on otettu Natura 2000 -verkostoon luonto- ja lintudirektiivin perusteella (aluetyypit: SAC/SPA-alue). Tyköljänjärven Natura-alueen suojeluperusteina ovat neljä luontodirektiivin luontotyyppiä (taulukko 6) sekä useita lintudirektiivin liitteen I lintulajeja sekä neljä luontodirektiivin liitteiden II ja IV mukaista lajia (taulukko 7).

Tyköljänjärvi on luontaisesti runsasravinteinen järvi. Sen kasvisto on edustava, mm. poimuvita ja sahalehti. Sara- ja ruoholuhtaa esiintyy eri puolilla järveä laajoina kasvustoina. Mallasveteen laskevan puron varrella kasvaa harvinainen sammakonkello.

Tykölänjärvi on arvokas lintuvesialue sekä tärkeä muuton- ja sulkasadon aikainen kerääntymisalue sekä keväisin että syksyisin. Kyseessä on lisäksi valtakunnallisesti arvokas lintuvesialue sekä valtakunnallisen lintuvesisuojeleuohjelman kohde.

Suojelutavoitteen määrittely:

Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyytit ja lajit kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintään alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys,
- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään alueen käyttöä ohjaamalla,
- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään hoitotoimenpiteillä.

Valkeakosken alueella rantojen osayleiskaava (ROYK 1992), jossa järvi on luonnonsuojelualue. Rakentamattomat rannat pääosin maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Järven kaakkoisrannalla loma-asuntoaluetta.

Suojelun toteutuskeinoina vesilaki ja luonnonsuojelulaki.

Alueen linnustoarvoihin heikentävästi vaikuttavat toimet (esim. ruoppaus, kuivatus) on kielletty. Alueella on kalastus ja metsästys sallittu, mikäli niitä ei muun syyn perusteella (kalastuslaki, metsästyslaki, yksityisen suojelualueen rauhoitusmääräykset) kielletä.

4.4.2 Suojelun perusteena olevat luontotyytit

Taulukko 6 Tykölänjärven Natura-alueen (FI0349006) suojeluperusteina olevat luontotyytit.

Koodi	Suojelun perusteena oleva luontotyyppi	Pinta-ala, ha
3150	Magnopotamion tai Hydrocharition-kasvustoiset luontaisesti ravinteiset järvet	136
7140	Vaihtumissuot ja rantasuot	27
9050	Boreaaliset lehdot	0,8
9080	Fennoskandian metsäluhdet	3

4.4.3 Suojelun perusteena olevat lajit

Taulukko 7 Tykölänjärven Natura-alueen (FI0349006) suojeluperusteina olevat lajit.

Laji	Tieteellinen nimi	Koodi
jouhisorsa	<i>Anas acuta</i>	A054
lapasorsa	<i>Anas clypeata</i>	A056
heinätavi	<i>Anas querquedula</i>	A055
punasotka	<i>Aythya ferina</i>	A059
tukkasotka	<i>Aythya fuligula</i>	A061
lapasotka	<i>Aythya marila</i>	A062
kaulushaikara	<i>Botaurus stellaris</i>	A021
ruskosuohaukka	<i>Circus aeruginosus</i>	A081
laulujoutsen	<i>Cygnus cygnus</i>	A038
palokärki	<i>Dryocopus martius</i>	A236
nuolihaukka	<i>Falco subbuteo</i>	A099
tuulihaukka	<i>Falco tinnunculus</i>	A096
kuikka	<i>Gavia arctica</i>	A002
varpuspöllö	<i>Glaucidium passerinum</i>	A217
kurki	<i>Grus grus</i>	A127
selkälokki	<i>Larus fuscus fuscus</i>	A640
pikkulokki	<i>Larus minutus</i>	A177
naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	A179
uivelo	<i>Mergus albellus</i>	A068
keltävästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	A260
sääksi	<i>Pandion haliaetus</i>	A094
mehiläishaukka	<i>Pernis apivorus</i>	A072
suokukko	<i>Philomachus pugnax</i>	A151
mustakurkku-uikku	<i>Podiceps auritus</i>	A007
härkälintu	<i>Podiceps grisegena</i>	A006
luhtahuitti	<i>Porzana porzana</i>	A119
kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>	A193
liro	<i>Tringa glareola</i>	A166
jättisukeltaja	<i>Dytiscus latissimus</i>	1081
isolampisukeltaja	<i>Graphoderus bilineatus</i>	1082
täplälampikorento	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	1042
saukko	<i>Lutra lutra</i>	1355

4.5 Kuusistonjärvi (FI0349008, SAC)

4.5.1 Yleiskuvaus

Kuusistonjärven Natura-alueen (FI0349008) suojeluperusteina on yksi luontodirektiivin luontotyyppi (taulukko 8)

Kuusistonjärvi on Salon kylässä, Sääksmäen-Tarttilan valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella sijaitseva, suurelta osalta rantaan rajoittuva kaskilaidun.

Alueen historia:

Kuusistonkärjen alue kaskettiin vuonna 1929, ja seuraavana vuonna kasketulla alueella viljeltiin ruista. Kun pariin otteeseen tehty yritys perustaa kaskeen männikkö epäonnistui, nykyinen puusto sai luontaisesti alkunsa.

Kuusistonkärkeä on laidunnettu pitkään. Se on ollut lypsykarjan laitumena ja myöhemmin lihakarjan laitumena.

Topografia:

Kuusistonkärki on keskiosiltaan melko tasainen, mutta viettää rantoja kohti paikoin melko jyrkästikin. Maasto on osin erittäin kivistä.

Luontotyyppi:

Kuusistonkärjen alueella puusto on suorarunkoista, yli parikymmentä metriä korkeaa rauduskoivua. Varsinkin alueen pohjoisosassa rauduskoivujen joukossa on runsaasti visakoivuja. Alueen eteläosassa on tervaleppä- ja kuusivaltaista entistä metsälaidunta.

Koivuvaltaisen alueen pensaskerros on niukka, vain joitakin katajia ja kuusen taimia. Kenttäkerroksen valtalajit ovat kangasmaitikka, metsälauha, sananjalka, niittyleinikki, nurmitädyke, ahomansikka ja rohtotädyke. Huomionarvoisia kasvilajeja ovat peurankello, keltamatara ja hakarasara.

Kuusistonkärki on Pirkanmaan ainoa säilynyt laidunnettu kaskikoivikko. Kohde on valtakunnallisesti arvokas perinnemaisema (V; perinnemaisemien inventointi 1995), jonka arvoon vaikuttavat mm. tyypin harvinaisuus, edustavuus, koko, huomionarvoiset kasvilajit, maisemallinen merkittävyys.

Paikoin nuori, matala kuusialikasvos viittaa alueen kuusetumiseen. Uhkana perinteisen käytön loppuminen.

Suojelutavoitteen määrittely:

Kaikki tietolomakkeen taulukossa 3.1 mainitut luontotyypit kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- alueella vallitseva luontotyyppin tila säilytetään alueen käyttöä ohjaamalla,
- alueella vallitseva luontotyyppin tila säilytetään hoitotoimenpiteillä.

4.5.2 Suojelun perusteena olevat luontotyypit

Taulukko 8 Kuusistonkärjen Natura-alueen (FI0349008) suojeluperusteena oleva luontotyyppi.

Koodi	Suojelun perusteena oleva luontotyyppi	Pinta-ala, ha
9070	Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet	11,1

5 HANKKEEN KUVAUS, VALKEAKOSKEN RANTOJEN OSAYLEISKAAVAMUUTOS

Hankkeen kuvaus perustuu 8.1.2024 päivättyyn luonnosvaiheen kaavaselostukseen (Ramboll) sekä 14.4.2025 kaavaehdotukseen (Valkeakosken kaupunki).

Valkeakosken rantojen osayleiskaava on alun perin laadittu oikeusvaikutteisena siten, että sen perusteella kunta voi jatkossa myöntää suoraan rakennuslupia (MRL 72 §). Rantojen rakennusoikeus on ratkaistu jo voimassa olevassa kaavassa emätila- ja mitoitustarkasteluun perustuen rakennuspaikkakohtaisesti.

Uusi Valkeakosken rantojen osayleiskaava on alkuperäisen voimassa olevan rantayleiskaavan päivitetty versio – alueella voimassa oleva yleiskaava on laadittu ennen nykyistä maankäyttö- ja rakennuslakia, ja se on osin vanhentunut. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa tämän päivän vaatimuksia vastaava vapaa-ajan asuminen, selkeyttää lomarakentamisen ehtoja sekä muodostaa kiinteistörakenteen kannalta yksiselitteinen ja tasapuolinen ohje rakennuspaikkojen muodostamiselle niin, että samalla huomioidaan vapaiden ranta-alueiden riittävyys, luonnonsuojelu, maisema-arvot, virkistystarpeet, vesiensuojelu sekä vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteet.

Rantayleiskaavan muutoksella ei ole tarkoitus lisätä rakennuspaikkojen lukumäärää merkittävästi verrattuna voimassa olevaan kaavaan, sillä alueen rannat ovat ympäristön reunaehdot huomioon ottaen miltei täyteen rakennettuja. Voimassa olevassa kaavassa osoitetut rakennuspaikat on pyritty osoittamaan kaavaan sellaisenaan, mikäli kaavoituksen yhteydessä tehtyjen selvitysten myötä ei ole tullut ilmi mitään rajoittavia ympäristötekijöitä. Kaavaehdotusvaiheessa rakennuspaikkojen sijoittelua ja määrää tarkennetaan vähäisessä määrin täydennettyjen selvitysten (kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys, arkeologinen selvitys) pohjalta. Rakennuspaikkoja ei lisätä verrattuna kaavaluonnosvaiheeseen. Keskeisenä tavoitteena on ollut turvata ranta-alueiden monipuolinen käyttö loma-asutuksen, yleisen virkistyskäytön sekä maa- ja metsätalouden tarpeisiin; huomioida rantojen ja vesistöjen sietokyky sekä turvata luonnon monimuotoisuus; varmistaa kantatilatarkasteluun nojaten rakennusoikeuden tasapuolinen jakautuminen maanomistajien kesken; sekä luoda yhtenäinen ja selkeä pohja rakennuslupien myöntämiselle. Kaavan emätila- ja mitoitustarkastelut on tehty uudelleen maanomistajien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi. Kaavaluonnoksen mukaan mitoituksessa huomioidaan maisema- ja luonnonarvot.

Tavoitteena on ollut myös korjata kaavassa havaitut virheet suhteessa toteutuneeseen rakentamiseen, arvioida suhdetta ylempiin kaavatasoihin ja mahdollisiin muodostettuihin suojeluja arvoalueisiin sekä luoda reunaehdot lomarakennuspaikkojen osoittamiseksi vakituiseen asuinkäyttöön. Rantayleiskaavan päivittämisessä huomioidaan mahdollisuuksien mukaan maanomistajien esittämät rakennuspaikkojen siirrot ja muut muutostarpeet, mikäli ne katsotaan olevan linjassa rantayleiskaavan tarkoitusten ja tavoitteiden kanssa.

5.1 Kaavaehdotus

Kaavoitettava alue sijaitsee Pirkanmaan maakunnan eteläosassa Valkeakoskella, ja se kattaa pääosan kaupungin vesialueista sekä ranta-alueista noin 200 metrin laajuiselta vyöhykkeeltä.

Kaavoitettava alue on kooltaan 145 km² ja koostuu pääosin vesistöistä ja niihin rajautuvasta maaseudusta ja haja-asutusalueesta. Tiiviimpää kylämaista asutusta on Sääksmäellä, Tarttilassa, Ritvalassa ja Painon alueella.

Voimassa olevassa rantojen osayleiskaavassa rantaviivaa on 21 järvellä ja lammella yhteensä noin 280 km, josta pienten järvien osuus on noin 30 km.

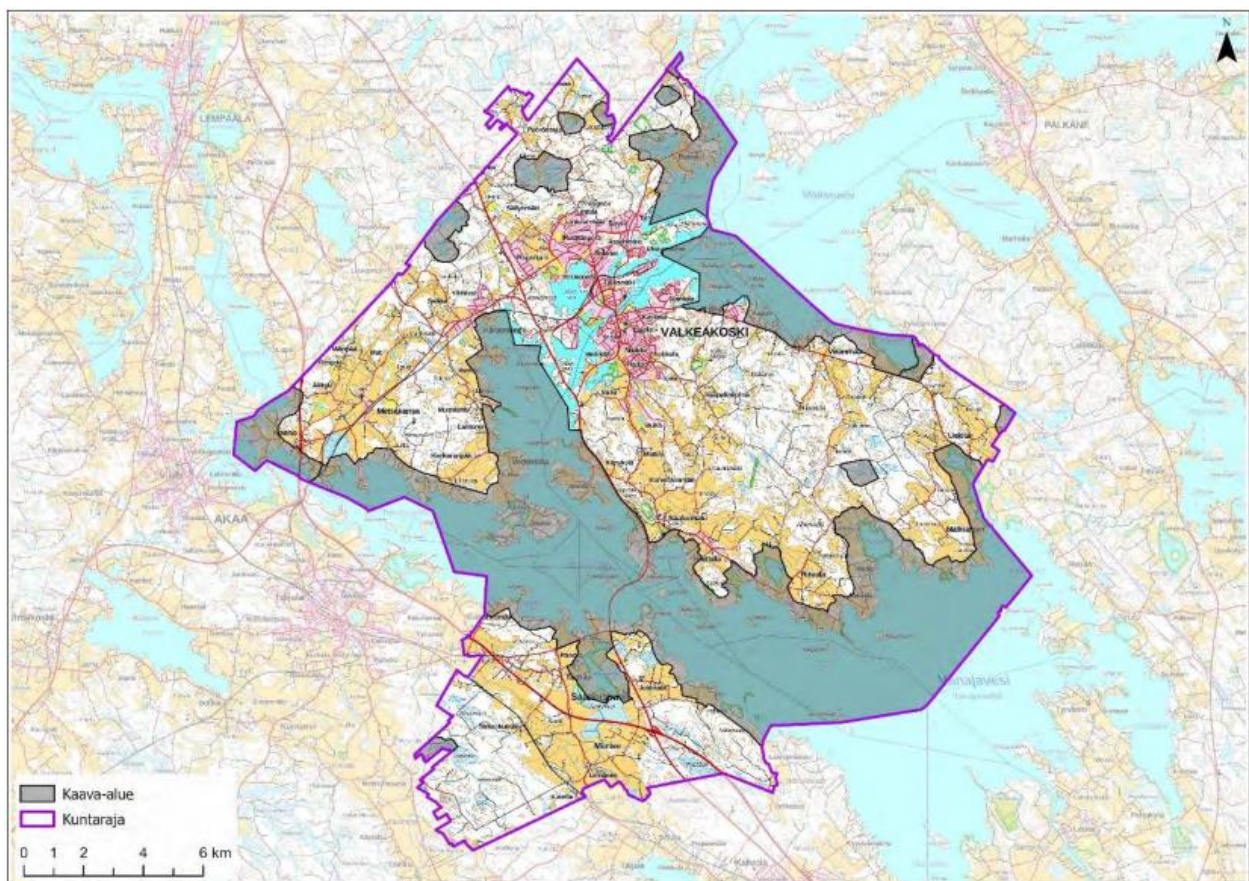
Suurimmat aluekokonaisuudet kohdistuvat Vanajaveden Vanajanselälle, Rautonselälle, Makkaranselälle, Konhonselälle ja Liponselälle sekä toisaalta Mallasveden Mallasselältä Tyrynselelle ja Hirvonselelle ulottuvalle alueelle.

Pienempiä vesistöjä ovat Tykölänjärvi, Halkohaavanjärvi, Painonjärvi, Iso Leppäjärvi ja Vähä Leppäjärvi, Korentijärvi ja Vähä Korentijärvi, Iso Savijärvi ja Vähä Savijärvi, Vähäjärvi, Limojärvi, Jouttijärvi, Saarioisjärvi ja Mastia.

Suunnittelualueella on kunnan rakennus- ja huoneistotietorekisterin mukaan 1090 loma-asuinrakennusta ja 374 vakituista asuinrakennusta. Suunnittelualueen vesistöjen rannat ovat pääasiassa hyvin tehokkaasti rakentuneita. Voimassa olevassa vanhassa Valkeakosken rantojen osayleiskaavassa osoitetuista rakennuspaikoista suurin osa on lomarakentamisen rakennuspaikkoja, joista pääosa on rakentuneita.

Voimassa olevalla vanhalla rantojen osayleiskaavalla mitoitettut rakennuspaikat ovat valtaosin rakentuneita. Kaavaa laadittaessa mitoitus rantaviivan suhteen paikoin ylitettiin, koska toteutunut lomarakentaminen oli jo tiivistä eikä olemassa olevia rakennuspaikkoja haluttu hävittää. Ei ole odotettavissa, että rakennuspaikkojen määrää voitaisiin kasvattaa, mutta käyttötarkoituksia tarkistetaan joiltakin osin. Nyt laadittavalla rantayleiskaavalla tarkastellaan rakennuspaikoille osoitettavaa rakennusoikeutta ja sen jakautumista rakennuspaikan sisällä (etäisyydet rantaviivaan). Määräyksissä otetaan huomioon nykypäivän vaatimukset rakentamiselle.

Kuvassa 2 esitetty kaava-alueen sijainti ja raja.

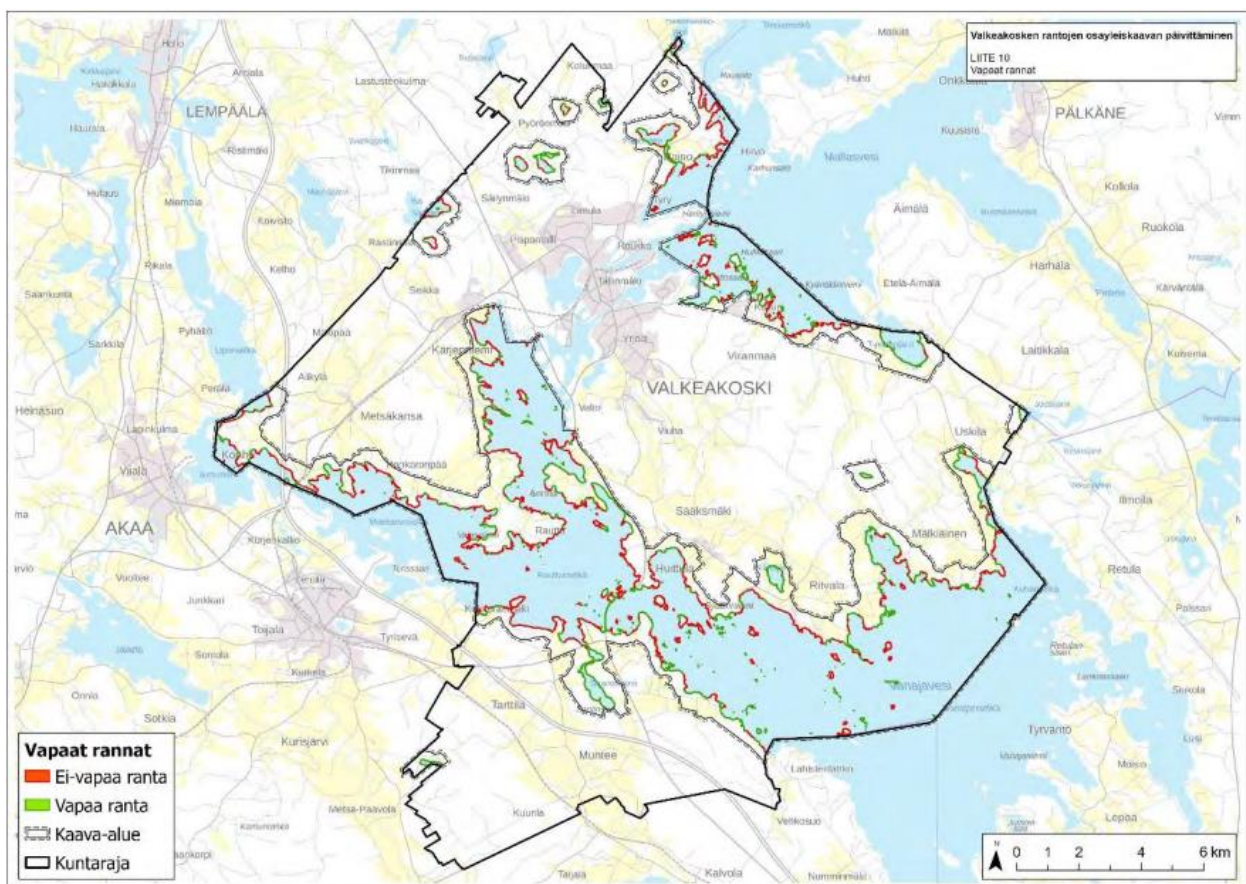

Kuva 2 Kaava-alueen sijainti ja raja.

5.2 Vapaa ranta-alue

Suunnittelualueella on todellista rantaviivaa noin 233 km ja mitoitusrantaviivaa (muunnettua rantaviivaa) noin 110 km. Tästä suurten vesistöjen (Vanajavesi ja Mallasvesi) todellista rantaviivaa on noin 174 km. Pienillä järvilla on rantaviivaa noin 10 km, ja saarilla on rantaviivaa noin 49 km. Voimassa olevassa vanhassa rantojen osayleiskaavassa loma-asutusta on sijoitettu sillä periaatteella, että vapaata yhtenäistä ranta-aluetta säästyy mahdollisimman paljon: uutta loma-asutusta tulee ohjata ryhmiin, jolloin rantaviivaa jää vapaaksi yleisiin tarpeisiin, jokamiehenoikeudella tapahtuvaan ulkoiluun sekä virkistykseen.

Vapaita, rakentamisen ulkopuolella olevia ranta-alueita on yli puolet rantaviivasta, noin 51 %. Tarkoituksena kaavatyötä laatiessa on, että vapaiden ranta-alueiden osuus säilyy yli 50 %:ssa. Kuvassa 3 esitettynä kaava-alueen vapaat ranta-alueet.

Kuva 3 Kaavaehdotusalueen vapaat ranta-alueet.

5.3 Kokonaismoitus

Rantaviiva	
Todellista rantaviivaa	233 km
Muunnettua rantaviivaa	110 km
Rakennuspaikat	
Toteutuneet rakennuspaikat ja voimassa olevan vanhan rantaosayleiskaavan mukaiset rakentamattomat rakennuspaikat yhteensä, loma-asunnot (R-alkuiset käyttötarkoitukset)	1 044
Toteutuneet rakennuspaikat, asuinrakennukset ja maatilojen talouskeskukset (A-alkuiset käyttötarkoitukset)	230
Toteutuneet saunojen rakennuspaikat (erilliset saunojen rakennuspaikat ja maatilojen talouskeskusten saunat)	28
<i>Voimassa olevan vanhan rantaosayleiskaavan mukaiset rakentamattomat rakennuspaikat</i>	<i>111</i>
Uudet rakennuspaikat	12
Rakennuspaikkoja yhteensä	1 314
Vapaa/rakennettu rantaviiva	
Rakentamiseen osoitettu rantaviiva	46 %
Rakentamisesta vapaa rantaviiva	54 %

Kaavalla varataan rakennettavat alueet sekä rakentamattomaksi tarkoitetut alueet. Mitoitusperiaatteilla uusien rakennuspaikkojen sijoittumista on ohjattu siten, että alueen maisema- ja ympäristöarvoiltaan herkemmat alueet ovat vähemmän tehokkaasti ja väljemmin rakennettuja. Uudella rantaosayleiskaavalla osoitetaan yhteensä 12 uutta rakennuspaikkaa. Yhteensä rakennuspaikkoja kaavassa on osoitettu 1 314 kpl.

Edullisuusvyöhyketarkasteluun perusteella määritetyllä ARA-vyöhykkeellä rakennuspaikan käyttötarkoitus voidaan ratkaista rakennuslupamenettelyn yhteydessä – vyöhykkeellä siis käyttötarkoituksen muutos vapaa-ajan asunnosta vakituiseksi on mahdollista ilman erillistä poikkeamislupaa.

ARA-vyöhykkeille sijoittuu yhteensä noin 120 loma-asuntoa ja 70 asuinrakennusta, joiden käyttöoikeus voidaan muuttaa vakituiseksi rakennusluvalla. Rakennusoikeus ARA-vyöhykkeen rakennuspaikoilla säilyy pääkäyttötarkoituksen mukaisena (RA, AP tai AM).

5.4 Nykytilanne ja lähtökohdat

Vanhan rantojen osayleiskaavan laatimisen jälkeen lomarakennusten koko on kasvanut merkittävästi – samalla loma-asumisen tarpeet ovat muuttuneet. Nykyisissä sisävesien rantayleiskaavoissa tavanomaisilla lomarakennuspaikoilla sallitaan usein 250–300 k-m² rakennuspaikkakohtainen enimmäisrakennusoikeus, jos kiinteistön pinta-ala on riittävän suuri.

Vanhassa rantojen osayleiskaavassa on osoitettu erilaisia merkintöjä lomarakennuspaikoille. RA-merkintä (loma-asuntoalue) kuvaa tavanomaisilla alueilla sijaitsevia lomarakennuspaikkoja, joilla rakennusoikeus on loma-asunnolle enintään 80 k-m² ja talousrakennuksille enintään 60 k-m², jolloin kokonaisrakennusoikeudeksi on muodostunut 140 k-m².

RA-merkinnällä varustetulla alueella on lisäksi säädetty, että rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 3000 m².

Rakennukset tulee sijoittaa vähintään 40 metrin päähän keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta, lukuun ottamatta yhtä kerrosalaltaan enintään 20 neliömetrin suuruista talousrakennusta (saunaa), jonka saa sijoittaa vähintään 20 metrin päähän keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta. Rakennuspaikan puusto ja muu kasvillisuus on säilytettävä mahdollisimman luonnonmukaisena erityisesti rakennusten ja rantaviivan välisellä vyöhykkeellä.

5.5 Kaavamuutoksen kuvaus ja perustelut

Loma-asumisen rakennuspaikkojen määräyksiä muutetaan siten, että rakennuspaikan maksimirakennusoikeus nostetaan 140 k-m²:stä enintään 200 k-m²:iin. Lisäksi määräykseen lisätään tehokkuusluku (enimmäisrakennusoikeus muodostuu tehokkuusluvun $e=0,07:n$ mukaan eli enimmäiskerrosala on enintään 7 % rakennuspaikan pinta-alasta) – tällä estetään se, että pienille rakennuspaikoille ei rakenneta niille soveltumattomia rakennuksia.

Rakennusoikeuden nostamisen perusteena on se, että nykyisin sallitaan loma-asunnon rakennusoikeuden olevan huomattavasti suurempi kuin 80 k-m².

Esimerkiksi päärakennuksen etäisyyttä rantaviivasta lisäksi porrastetaan sen mukaan, kuinka suuri se on:

- asuinrakennus (alle 80 k-m²): 20 metriä
- asuinrakennus (80–200 k-m²): 30 metriä • asuinrakennus (yli 200 k-m²): 40 metriä
- saunarakennus (pohjapinta-ala alle 20 m²): 10 metriä
- saunarakennus (pohjapinta-ala 20–35 m²): 15 metriä
- muut rakennukset vähintään 20 metriä (lukuun ottamatta venevajaa tai enintään 10 m² suuruista grillikatosta)

Tällä on pyritty siihen, että muutos nykytilanteeseen ei nouse merkittäväksi eikä lisärakentaminen tai rakennuspaikkojen kehittäminen aiheuta merkittäviä maisemallisia muutoksia. Maisemallisia muutoksia ehkäistään myös vaatimuksella riittävän rantapuuston säilyttämisestä tai istuttamisesta. Kaavassa yleismääräys: ”Rakennuspaikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota rannan puustoisena säilymiseen. Rakennuspaikkojen rakennusten ja rannan välisellä alueella tulee säilyttää tai istuttaa riittävä suojapuusto. Puuston harventaminen on sallittua.”

Osayleiskaavan ARA-vyöhykkeille sijoittuu yhteensä noin 120 loma-asuntoa ja 70 asuinrakennusta, joiden käyttöoikeus voidaan muuttaa vakituiseksi rakennusluvalla. Rakennusoikeus ARA-vyöhykkeen rakennuspaikoilla säilyy pääkäyttötarkoituksen mukaisena (RA, AP tai AM).

Rantarakentamisessa ja rantojen käytössä merkittävimmät vaikutukset aiheutuvat siitä, kun rannan osuuksia varataan rakentamiskäyttöön, ja määritellään, mitkä rannan osuudet säilyvät rakentamiselta vapaina. Asia on ratkaistu mitoitusvyöhyketarkastelussa. Mitoitusvyöhykkeiden tärkein tehtävä on määrittää se, kuinka monta rakentamiselle varattua rakennuspaikkaa kukin maanomistaja voi omistamallaan alueella hyödyntää siten, että rantojen suunnittelutarve tulee ratkaistuksi, rantayleiskaavan sisältövaatimukset tulevat täytetyksi ja rannan sietokyky tulee huomioiduksi.

5.6 Kaavaehdotus, yleismääräykset ja kaavamerkinnot

Kaavamerkinnot ovat kaavassa käytettäviä merkintöjä, joilla määritellään esimerkiksi eri alueiden käyttötarkoitukset, rajat, tonttien rajat rakennusoikeudet ja rakennusten kerrosluvut ja niillä ohjataan alueiden toteuttamista.

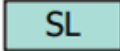
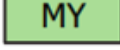
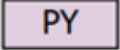
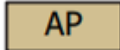
Yksityiskohtaisten kaavamerkintöjen lisäksi kaavan alueelle on asetettu yleismääräyksiä, jotka eivät kohdistu tietyn kaavamääräyskohteen alueelle, vaan koskevat koko kaavan aluetta. Yleismääräykset ovat velvoittavia.

VALKEAKOSKEN RANTOJEN OSAYLEISKAVALUONNOKSEN YLEISMÄÄRÄYKSET:

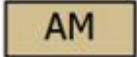
- 1 § Rantaosayleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakentamisluvat alueidenkäyttölain 72 §:n nojalla yleiskaavassa osoitetun rantavyöhykkeen mukaisille rakennuspaikoille AP-, AM-, AM/rm-, RA-, RA/s-, RA-1-, RA-2-, RA-s- ja R-alueille. Rakentamislupa voidaan rantaosayleiskaavan perusteella myöntää myös kaavaan merkittyjen, maatilojen talouskeskuksiin liittyvien erillisten saunojen rakentamiseksi. Rakennusoikeus lasketaan prosentuaalisesti rakennuspaikan kiinteistön pinta-alasta, ellei kaavassa ole osoitettu kiinteää rakennusoikeutta.
 - 2 § Kaikilta rantavyöhykkeelle sijoituilta M-, MY-, LV-, SL-, V- ja VV-alueilta rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty rakennusalueille. 100 metrin syvyisellä rantavyöhykkeellä tai ranta-alueella, jolla rantaan tukeutuva loma-asutus vaatii järjestämistä, on voimassa alueidenkäyttölain 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Maa- ja metsätalouteen liittyvä tarpeellinen rakentaminen sallitaan.
 - 3 § Yleiskaavan voimaantulon jälkeen muodostettavan uuden RA- tai AP-rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 3000 m². Milloin rakennus liitetään yleiseen viemäriverkkoon / vesikäymälän jätevedet johdetaan tiiviiseen umpisäiliöön / vesikäymälää ei rakenneta, rakennuspaikan pinta-ala voi olla edellä mainittua pienempi, kuitenkin vähintään 2000 m². Rakennuspaikan vesistöön rajoittuvan rantaviivan pituuden tulee olla vähintään 40 metriä.
 - 4 § Rakennettaessa ranta-alueille tulee erityistä huomiota kiinnittää rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja ympäristöön soveltuvaan väriykseen niin, etteivät rakennukset aiheuta haittaa rantamaisemalle. Rakennukset tulee pyrkiä sijoittelemaan rakennuspaikalle niin, että ne muodostavat pihapiirin.
 - 5 § Rakennuspaikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota rannan puustoisena säilymiseen. Rakennuspaikkojen rakennusten ja rannan välisellä alueella tulee säilyttää tai istuttaa riittävä suojapuusto. Puuston harventaminen on sallittua.
 - 6 § Ranta-alueiden metsien käsittelyssä tulee noudattaa kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja metsänhoitosuosituksia.
 - 7 § Alueiden rakentamisessa noudatetaan kaupungin rakennusjärjestyksen määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin osoitettu.
 - 8 § Alimpien rakentamiskorkeuksien osalta noudatetaan voimassa olevaa rakennusjärjестystä.
-

-
- 9 § Vesihuoltoverkoston ulkopuolisten rakennuspaikkojen jätevesien käsittely tulee järjestää kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön sekä kaupungin määräysten mukaisesti. Rakentamislupa-asiakirjoihin on liitettävä jätevesien käsittelysuunnitelma tarvittavine maaperäselvityksineen.
- 10 § Hulevesien hallinnan edistämiseksi rakennuspaikkojen pihoilla tulee suosia vettä hyvin läpäiseviä materiaaleja. Hulevedet tulisi imeyttää tai mahdollistaa hulevesien imeytyminen kiinteistökohtaisesti. Rakennuspaikkojen rakentamattomat osat tulee säilyttää mahdollisuuksien mukaan luonnonmukaisessa tilassa.
- 11 § Rakentamiseen osoitettujen alueiden rajoista voidaan poiketa yleiskaavan yleispiirteisyyden ja pohjakartan tarkkuusvaatimusten puitteissa, jos se on tarpeen teiden tai rakennusten sijoittamisen kannalta. Vähäinen poikkeaminen rakennusten sijoittumisen osalta ei saa johtaa kaavassa osoitettujen rakennuspaikkojen määrän ylittymiseen.
- 12 § Maantien läheisyydessä rakennusmassat on sijoitettava niin, että ne suojaavat piha- aluetta liikennemelulta.
- 13 § Uusien rakennuspaikkojen tieyhteydet tulee suunnitella siten, että kulku yleiselle tielle järjestetään ensisijaisesti olevien liittymien kautta. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulisi tapahtua samasta liittymästä. Maanteiden varsilla on haettava uuden liittymän lupa tai liittymän käyttötarkoituksen muutoslupa ennen rakentamisluvan myöntämistä.
- 14 § Pienissä saarissa (alle 1 ha) sallitaan rakennusten korjausrakentaminen sekä purettavan tai tuhoutuneen rakennuksen korvaava rakentaminen käytetyn rakennusoikeuden puitteissa. Saarissa (ei tieyhteyttä) ei sallita vesikäymälän rakentamista. Suositeltavin käymäläratkaisu on kuivakäymälä.
- 15 § Ranta-asemakaava-alueet on osoitettu osayleiskaavakartalle. Alueiden kaavamerkinnät ja -määräykset ilmenevät lainvoimaisesta ranta-asemakaavasta.
- 16 § Rakennusten lopullinen etäisyys rantaviivasta ratkaistaan rakentamislupamenettelyn yhteydessä. Rakennusten vähimmäisetäisyydet keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta:
- asuinrakennus (alle 80 k-m²): 20 metriä
 - asuinrakennus (80–200 k-m²): 30 metriä
 - asuinrakennus (yli 200 k-m²): 40 metriä
 - saunarakennus (pohjapinta-ala alle 20 m²): 10 metriä
 - saunarakennus (pohjapinta-ala 20–40 m²): 15 metriä
 - muut rakennukset ja rakennelmat vähintään 20 metriä (lukuun ottamatta venevajaa tai enintään 10 m² suuruista grillikatosta)
- 17 § Kaava-alueella esiintyy rauhoitettuja kynäjalavia, jotka tulee ottaa huomioon rakentamisessa ja muussa maankäytössä sekä ympäristönhoidossa.
- 18 § Kallioperän mustaliuskealueilla tulee rakentamisessa rakentamisluvan yhteydessä selvittää happamuutta tuottavien maa-ainesten esiintyminen sekä huomioida rakentamisen aikaiset ja rakentamisen jälkeen tarvittavat varotoimenpiteet.
- 19 § Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida kulttuuriympäristön arvot sekä niihin mahdollisesti kohdistuvat selvitystarpeet.
-

Kuvissa 4 ja 5 esitetty olennaisimmat Natura-alueiden läheisyyteen ja vaikutuksia mahdollisesti aiheuttavat kaavamerkinnät.

	OLEMASSA OLEVA RAKENNUSPAIKKA
	UUSI RANTARAKENNUSPAIKKA
	ERILLINEN SAUNA Asuin- tai loma-asuinrakennukseen tai maatilan talouskeskukseen liittyvä erillinen saunan rakennuspaikka. Saunan rakennuspaikalle saa rakentaa kerrosalaltaan enintään 30 k-m ² ja pohjapinta-alaltaan enintään 35 m ² suuruisen rantasaunan.
	NATURA 2000 -VERKOSTOON KUULUVA ALUE
	LUONNONSUOJELUALUE Merkinnällä on osoitettu luonnonsuojelulain nojalla suojellut tai suojeltavaksi tarkoitetut alueet. Mikäli aluetta ei ole viiden vuoden kuluessa kaavan lainvoimaistumisesta perustettu luonnonsuojelualueeksi, noudatetaan SL-merkityillä maa-alueilla MY-merkinnän määräystä.
	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Aluetta voidaan käyttää ranta-alueen ulkopuolella haja-asutusluonteeseen asutukseen.
	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA Alueella on voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Alueen metsänkäsittely on suoritettava kulloinkin voimassa olevaan lainsäädäntöön pohjautuen ja alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rantamaisemaan ja luontoarvoihin. Avohakkuuta ei saa suorittaa ilman MRL 128 §:n mukaista maisemätyölupaa (toimenpiderajoitus).
	LOMA-ASUNTOALUE Alue on tarkoitettu omarantaista loma-asutusta varten. Uuden muodostettavan rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 3000 m ² . Rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 7 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin vähintään 140 k-m ² ja enintään 200 k-m ² . Alueelle saa rakentaa kullekin rakennuspaikalle loma-asunnon, jonka kerrosala saa olla enintään 150 m ² , sekä talousrakennuksia. Rantasaunan kerrosala saa olla enintään 30 k-m ² . Rakennusten kokonaislukumäärä saa olla korkeintaan viisi. Myönnettyjen rakennuslupien mukainen pysyvä asutus RA-alueilla sallitaan. Numero RA-merkinnän alapuolella osoittaa alueen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.
	JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE
	VENEALKAMA / VENESATAMA. Alueelle saa sijoittaa satama- ja venealkamatoimintaa palvelevia rakennuksia, rakenteita ja laitteita.
	PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE Alue on varattu ympärivuotiseen asutukseen. Rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 7 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin vähintään 140 k-m ² ja enintään 300 k-m ² . Alueelle saa sijoittaa yhden yksiasuntoisen, enintään II-kerroksisen asuinrakennuksen, saunan ja tarpeelliset talousrakennukset. Asuinrakennuksen enimmäiskerrosala saa olla enintään 80 % rakennuspaikan kokonaiskerrosalasta. Rantasaunan kerrosala saa olla enintään 30 k-m ² . Numero AP-merkinnän alapuolella osoittaa alueen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Kuva 4 Natura-alueisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin kannalta olennaisia kaavamerkintöjä.

	MAATILOJEN TALOUSKESKUSTEN ALUE Alue on tarkoitettu maatilojen talouskeskusten alueeksi. Alueelle saa sijoittaa maatilataloutta sekä siihen liittyviä sivuelinkeinoja tukevaa rakentamista asuin-, tuotanto-, sauna- ja talousrakennuksineen. Alueella on mahdollista myös määrällisesti vähäinen maatilamajoitukseen liittyvä rakentaminen. Talouskeskuksen yhteyteen saa sijoittaa kaksi enintään II-kerroksista asuinrakennusta, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 400 k-m². Rantasaunan kerrosala saa olla enintään 30 k-m². Numero AM-merkinnän alapuolella osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.
	RANTA-ASEMAKAAVA-ALUE Alueella on voimassa lainvoimainen ranta-asemakaava.
	MRL 72 §:n MUKAINEN RANTA-ALUE Alueella voidaan MRL 72.2 §:n mukaisesti myöntää rakennuslupa yleiskaavassa osoitetuille rakennuspaikoille. Rakennusoikeus on siirretty kiinteistökohtaisesti yleiskaavassa osoitetuille rakennuspaikoille. Rakennusalueiden ulkopuolella on voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Kaavassa osoitetun MRL 72 §:n mukaisen ranta-alueen ulkopuolella yleiskaavaa tai sen osaa ei voida käyttää rakennusluvun myöntämisen perusteena. MRL 72 §:n mukaisen ranta-alueen ulkopuolella rakennuslupa ratkaistaan tarvittaessa esimerkiksi suunnittelutarveratkaisun perusteella.
/s	ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ SÄILYTETÄÄN Alueen rakentamisessa ja muussa maankäytössä tulee ottaa huomioon alueen arvokas maisemakuva ja välttää sen muuttamista. Rakennusten sijoittelussa tulee käyttää hyväksi olevaa kasvillisuutta ja maastomuotoja. Huomiota on kiinnitettävä myös kulttuurihistoriallisten ja luonnonarvojen sekä puuston ja muun kasvillisuuden säilymiseen.
	VAKITUISEN ASUMISEN EDULLISUUSVYÖHYKE Merkinnällä osoitetaan vakituisen ympärivuotiseen asumiseen soveltuvat alueet. Rakennuspaikan käyttötarkoitus määräytyy rakentamisluvan yhteydessä rakennuspaikkakohtaisesti. Käyttötarkoitusta ratkaistaessa tulee huomioida käyttötarkoitukselle esitetyt vaatimukset. Mikäli rakennuksen käyttötarkoitus päätetään rakentamisluvalla muuttaa, noudatetaan rakennuspaikalla rantaosayleiskaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukaista enimmäisrakennusoikeutta, joka asuinrakennuspaikalla on enintään 7 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin vähintään 140 k-m² ja enintään 300 k-m², ja lomarakennuspaikalla enintään 7 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin vähintään 140 k-m² ja enintään 200 k-m².
	LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luontoarvot sekä alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän luonteen turvaaminen. Alueella ei saa tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka aiheuttavat haittaa alueen luontoarvoille.

Kuva 5 Natura-alueisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin kannalta olennaisia kaavamerkintöjä.

6 KAAVAMERKINNÄT NATURA-ALUEILLA

Alla esitetty Natura-alueet kaavaluonnoksen karttaotteilla.

6.1 Vanajaveden alue (FI0303006, SAC)

Vanajaveden Natura-alue koostuu useasta erillisestä aluerajauksesta, joista yhteensä kymmenen sijoittuu joko osittain tai kokonaan kaavoitettavalle alueelle. Kolme alueista sijoittuu joitakin saaria lukuun ottamatta vesialueille, loput rantaviivaan. Seuraavassa esitetty kaavoitettavalle alueelle sijoittuvat alueet ja niiden sijoittuminen kaavakartalle.

Rapolanlahti

Vanajaveden alueen Natura-alueen rajausta kattaa Rapolanlahdessa vesialueen, sekä osan Rapolanlahden niemenkärjen maa-alueesta. Niemenkärjessä luontoselvityksen kohde 22. ”Puustoista laidunmaata. Tällä hetkellä lehmien laitumena.” Alueesta ei ole tarkempaa kuvausta.

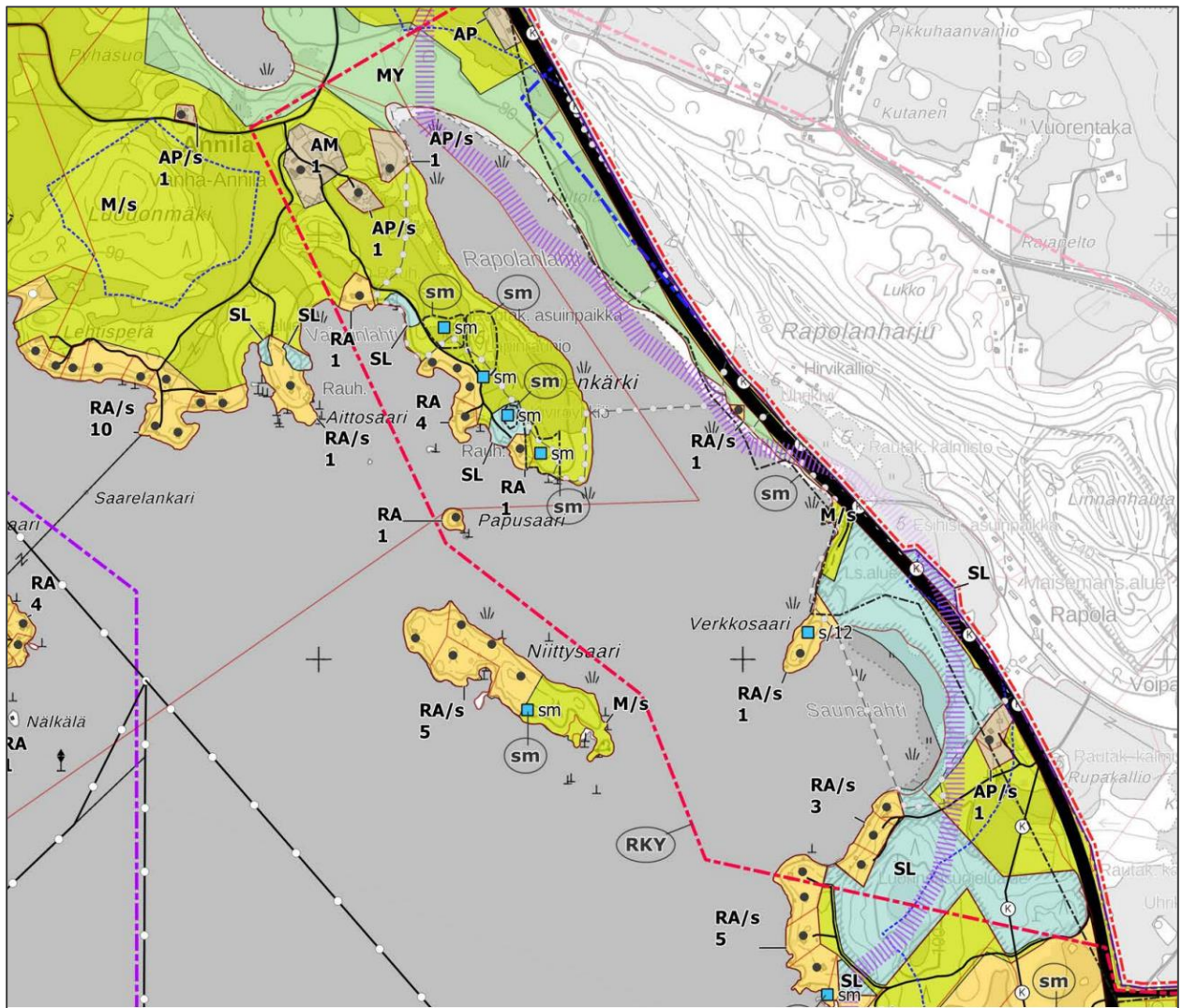
Lahden pohjois- ja itäpuoli on kaavassa osoitettu MY-merkinnällä maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Rakennuspaikkoja ei MY-alueelle ole kaavassa osoitettu. Lahden länsipuolen maa-alue, joka sijoittuu Natura-alueelle, on kaavassa osoitettu M/s-merkinnällä maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla ympäristö säilytetään. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen ja jota voidaan käyttää ranta-alueen ulkopuolella haja-asutusluonteiseen rakentamiseen. Alueen rakentamisessa ja muussa maankäytössä tulee ottaa huomioon alueen arvokas maisemakuva ja välttää sen muuttamista. Rakennusten sijoittelussa tulee käyttää hyväksi olevaa kasvillisuutta ja maastomuotoja. Huomiota on kiinnitettävä myös kulttuurihistoriallisten ja luonnonarvojen sekä puuston ja muun kasvillisuuden säilymiseen.

Lahden länsipuolella, Natura-alueen ulkopuolella on joitakin AM-merkinnällä, eli maatilojen talouskeskukseksi osoitettuja alueita, sekä yksi AP-merkinnällä osoitettu pientaloalue, joka rajautuu aivan Natura-alueen rajalle. Niemenkärjen länsipuolella on joitakin RA-merkinnällä osoitettuja alueita, jotka paikoin rajautuvat Natura-alueen rajaan. Uusia rakennuspaikkoja ei kaavassa ole Rapolanlahden lähiympäristöön osoitettu. Rakennusoikeus kuitenkin nousee. Ote kaavakartalta kuvassa 6.

Saunalahti

Saunalahdessa sijaitseva Vanajaveden alueen Natura-alueen rajausta sisältää maa- ja vesialueen. Maa-alueella luonnonsuojelualue Saunalahden tervaleppäkorpi (YSA042896).

Saunalahdessa Vanajaveden alueen Natura-alueen rajausta rajautuu kahteen RA/s-merkittyyn alueeseen, sekä yhteen AP/s-alueeseen. Itse Natura-alue on lähes kokonaisuudessaan osoitettu suojelualueeksi (SL). Uusia rakennuspaikkoja ei ole kaavassa Saunalahden lähialueelle osoitettu. Ote kaavakartalta kuvassa 6.

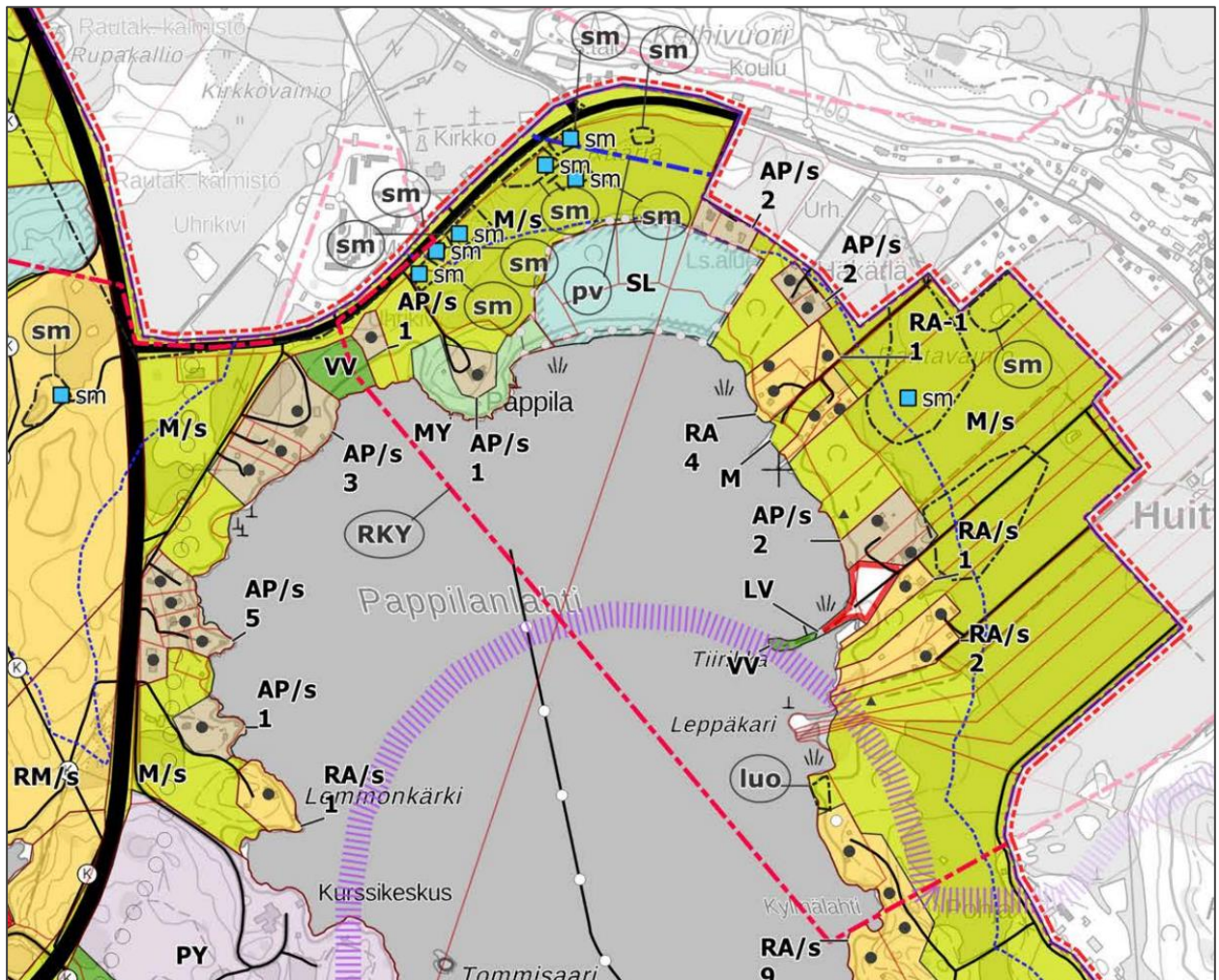

Kuva 6 Rapolanlahti ja Saunalahti.

Pappilanlahden pohjukka

Natura-alueen rajausta rajoittuu maa-alueeseen. Suojelualue Pappilan tervaleppäkorpi (YSA042873, YSA204007, YSA203291, YSA205657).

Pappilanlahden pohjukassa oleva maa-alueella sijaitseva Vanajaveden alueen Natura-alueen rajausta rajautuu pääasiassa kaavaan merkittyyn maa- ja metsätalousvaltaiseen alueeseen (M). Itse Natura-alue on lähes kokonaisuudessaan osoitettu suojelualueeksi (SL). Alueen ympärille on kaavaan merkitty muutamia jo olemassa olevia pientalovaltaisia asuntoalueita (AP), joista yksi rajautuu aivan Natura-alueen rajalle. Uusia rakennuspaikkoja ei Pappilanlahden pohjukan lähialueelle ole sijoitettu. Ote kaavakartalta kuvassa 7.

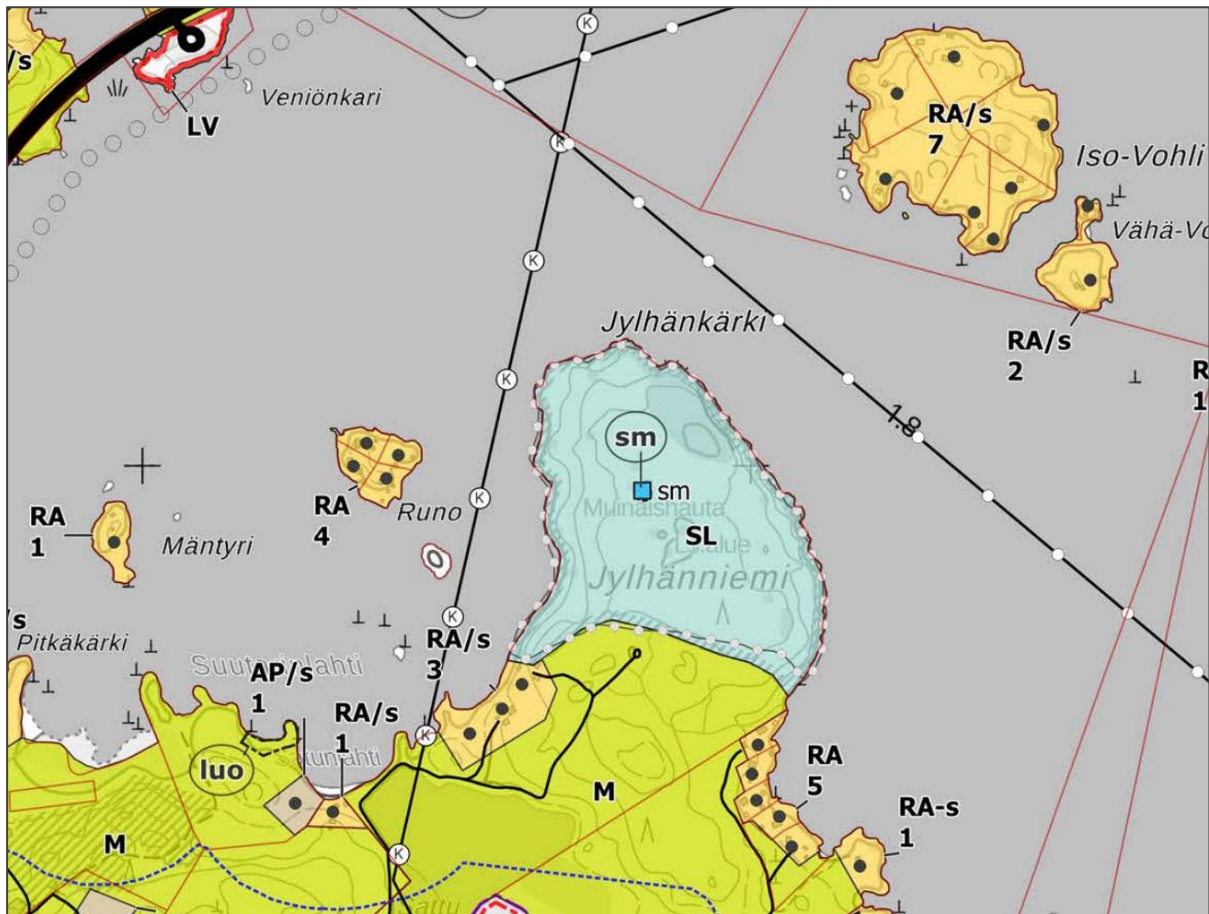

Kuva 7 Pappilanlahden kärki.

Jylhänniemi

Jylhänniemen suojelualue (YSA042925). Jylhänniemi on yksityismaalla oleva luonnonsuojelualue, joka edustaa karua kallioluontoa.

Jylhänniemeen sijoittuva Vanajaveden alueen Natura-alueen raja-
aus on kaavassa osoitettu
suojelualueeksi (SL), lukuun ottamatta yhtä niemenkärjen länsipuolelle sijoittuvaa RA-merkin-
nällä
osoitettua aluetta, jonne on merkitty yksi rakennuspaikka. Lisäksi Natura-alueen eteläpuolella on
RA-merkin-
nällä osoitettu alue, joka rajautuu Natura-alueeseen. Uusia rakennuspaikkoja ei
Jylhänniemen kärjen lähetytyville ole kaavassa osoitettu. Ote kaavakartalta kuvassa 8.

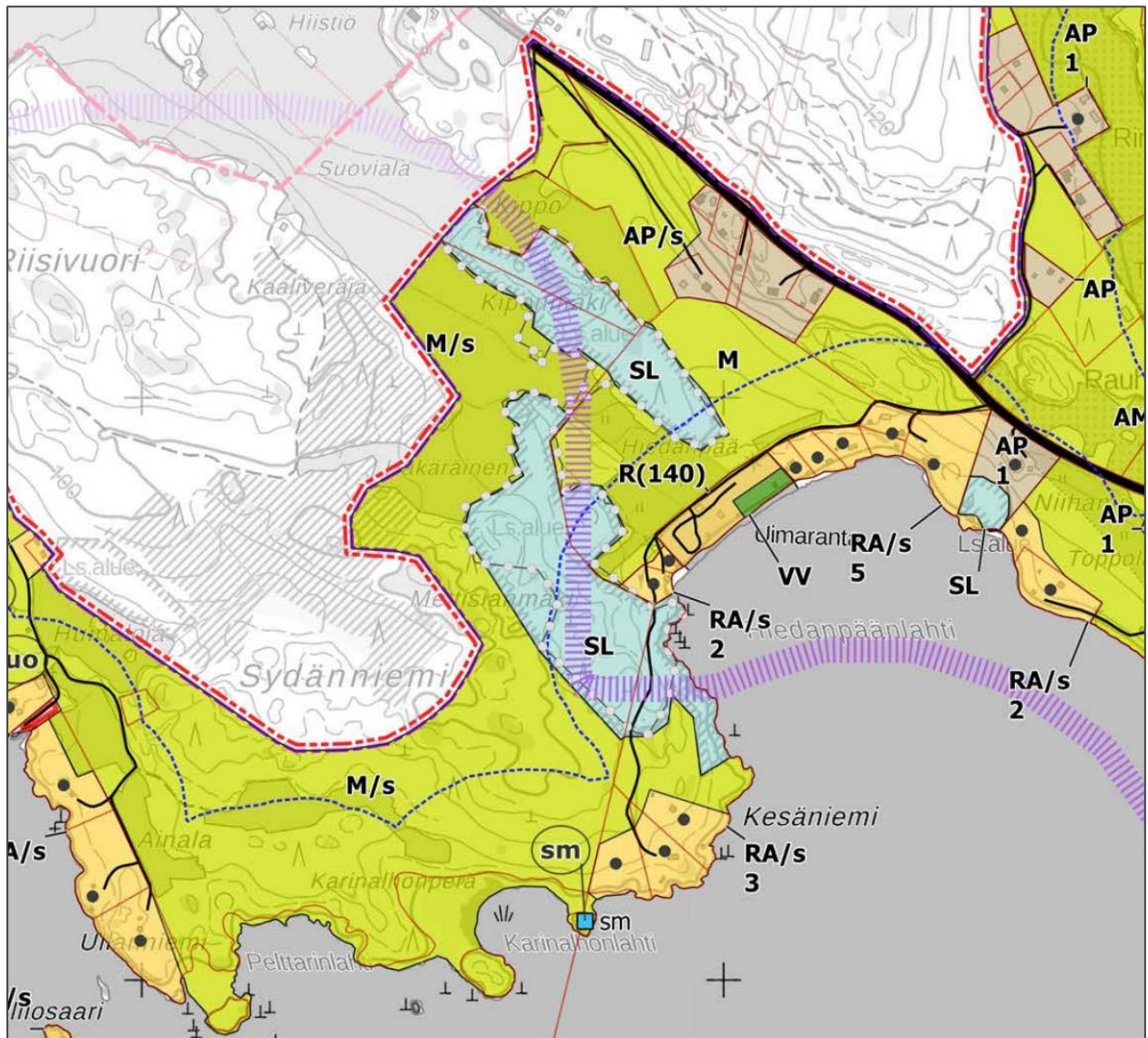

Kuva 8 Jylhänniemi.

Hiedanpäänlahti

Sydänmetsän luonnonsuojelualue (YSA045374), Sydänniemen pähkinälehto (YSA045375). Valtakunnallisesti arvokas rantalehto, Sydänniemen lehdot.

Hiedanpäänlahteen sijoittuu kaksi Vanajaveden alueen Natura-alueeseen kuuluvaa aluetta, joista kumpikin on kaavassa osoitettu lähes kokonaisuudessaan suojelualueeksi (SL). Kumpaakin Natura-aluetta ympäröi pääasiassa kaavassa M-merkinnällä osoitettu alue. Eteläisemmän Natura-alueeseen kuuluvan alueen viereen on osoitettu RA-alue, joka ulottuu Natura-alueen rajaukseen saakka. Alueiden läheisyyteen on kaavassa osoitettu myös uimaranta-alueeksi (VV) merkitty alue. Natura-alueiden eteläpuolelle on osoitettu yksi uusi rakennuspaikka aivan Vanajaveden alueen Natura-alueen rajauksen läheisyyteen. Osa kaavoitetuista alueista on lisäksi osoitettu ARA-merkinnällä. Ote kaavakartalta kuvassa 9.

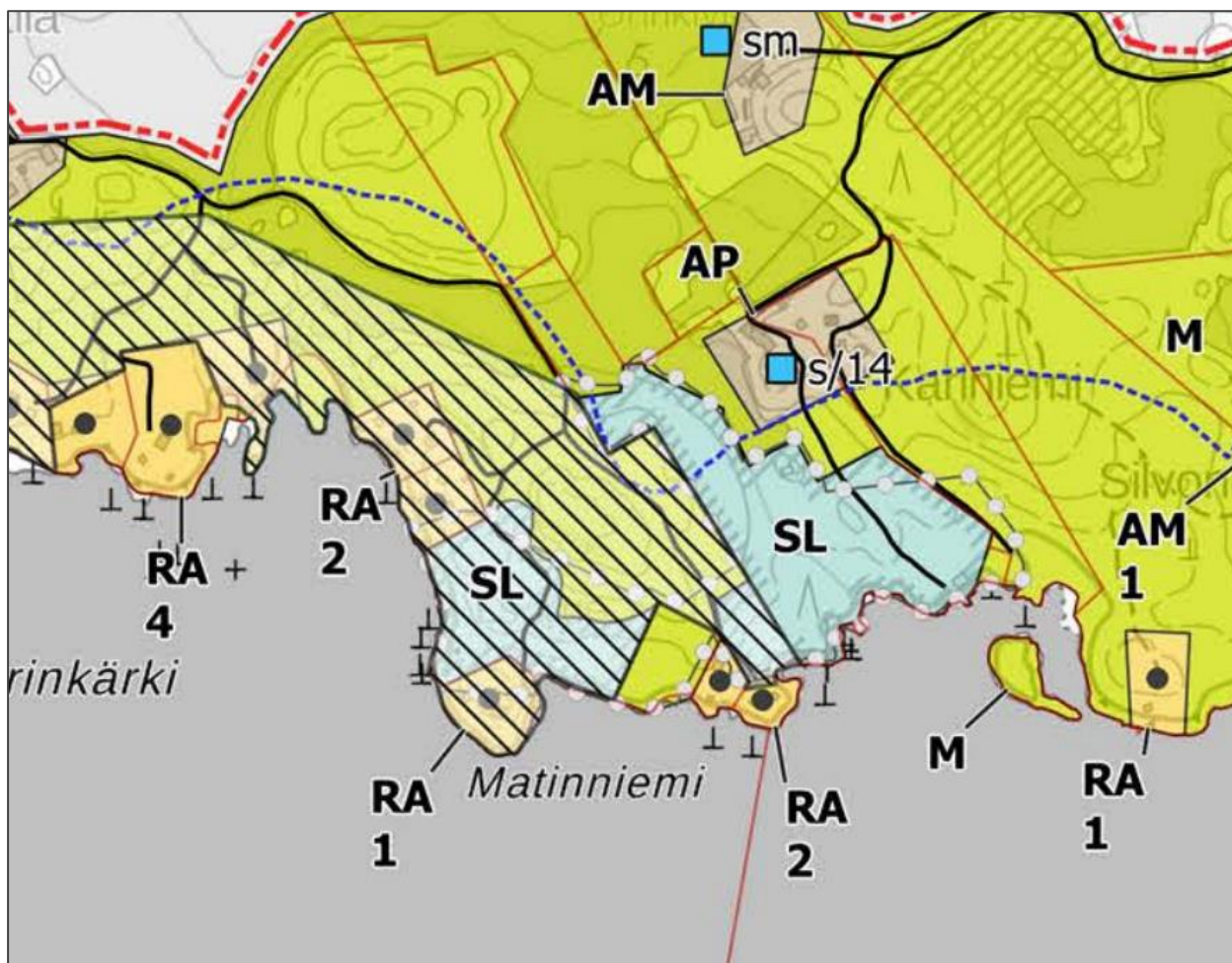

Kuva 9 Hiedanpäänlahti.

Matinniemi

Luonnonsuojelualue Mälkiäisten lehto (YSA042872). Valtakunnallisesti arvokas rantalehto.

Osassa aluetta on voimassa oleva lainvoimainen ranta-asemakaava. Alueen rakentamisessa tulee noudattaa ranta-asemakaavan määräyksiä. Natura-alue rajautuu pohjoispuolella AM-merkinnällä osoitettuun alueeseen. Itse Natura-alueesta suurin osa on kaavassa osoitettu suojelualueeksi. Etelä- ja länsipuolella on muutama RA-merkinnällä osoitettu alue, joihin Natura-alue rajautuu. Uusia rakennuspaikkoja ei kaavassa ole osoitettu. Ote kaavakartalta kuvassa 10.

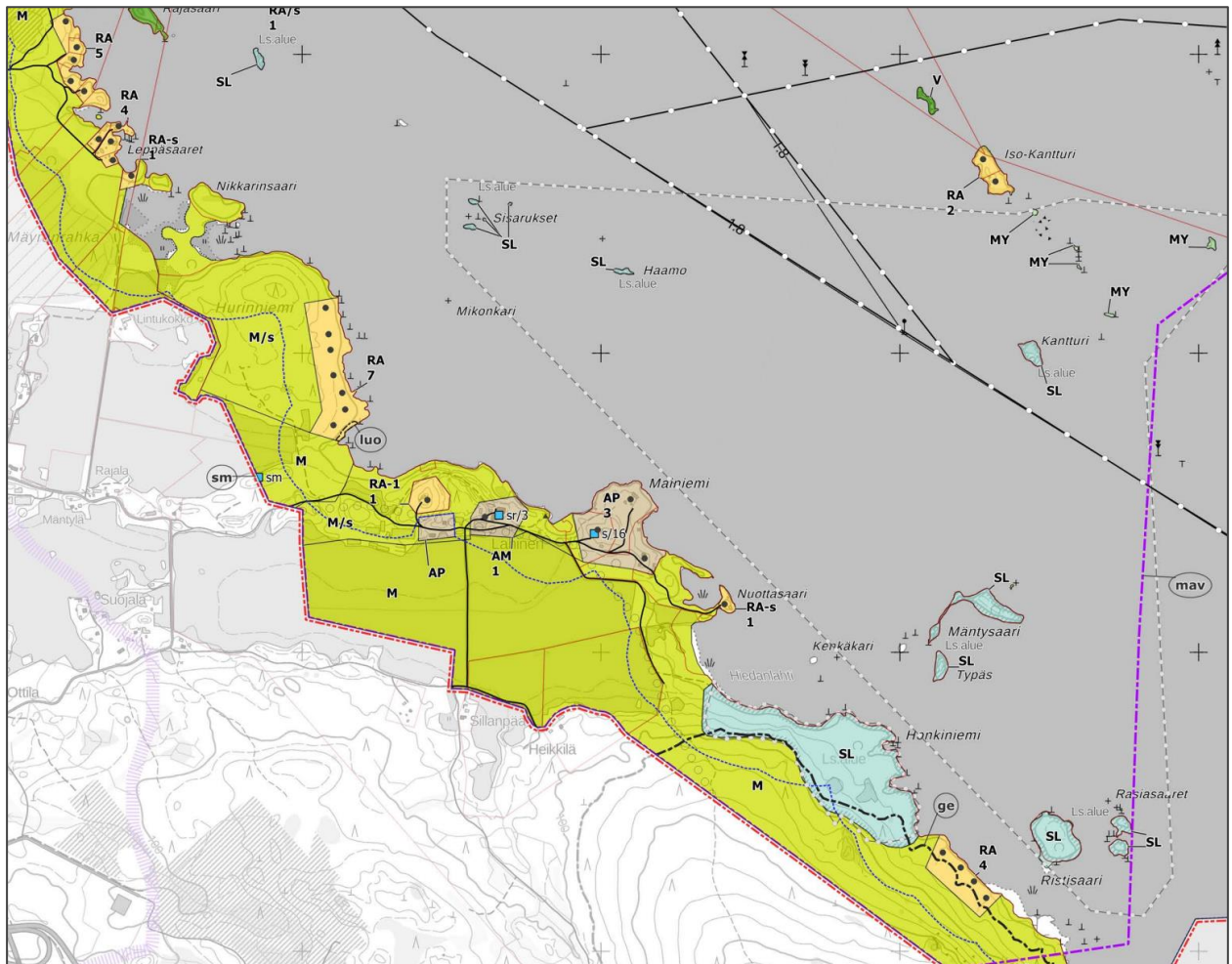

Kuva 10 Matinniemi.

Hiedanlahti

Tunturivuorten luonnonsuojelualue (YSA043619), ranta ja saaret. Valtakunnallisesti arvokas rantalehto.

Hiedanlahden lähettävälle sijoittuva Vanajaveden alueen Natura-alue koostuu rantaviivan maa-alueesta, joistakin saarista, sekä suurehkosta vesialueesta rannan edustalla. Maa-alueelle sijoittuva Natura-alue rajautuu M-merkinnällä osoitettuun alueeseen, joskin aivan Natura-alueen läheisyydessä on RA-alue. Itse Natura-alue on kaavassa osoitettu suojelualueeksi. Uusia rakennuspaikkoja ei ole kaavassa osoitettu. Natura-alueeseen kuuluvan vesialueen pohjoispuolella, aivan Natura-alueen rajassa on kaavassa osoitettu yksi saari RA-alueeksi. Saarelle on osoitettu kaksi rakennuspaikkaa. Uusia rakennuspaikkoja ei kaavassa ole osoitettu. Ote kaavakartalta kuvassa 11.

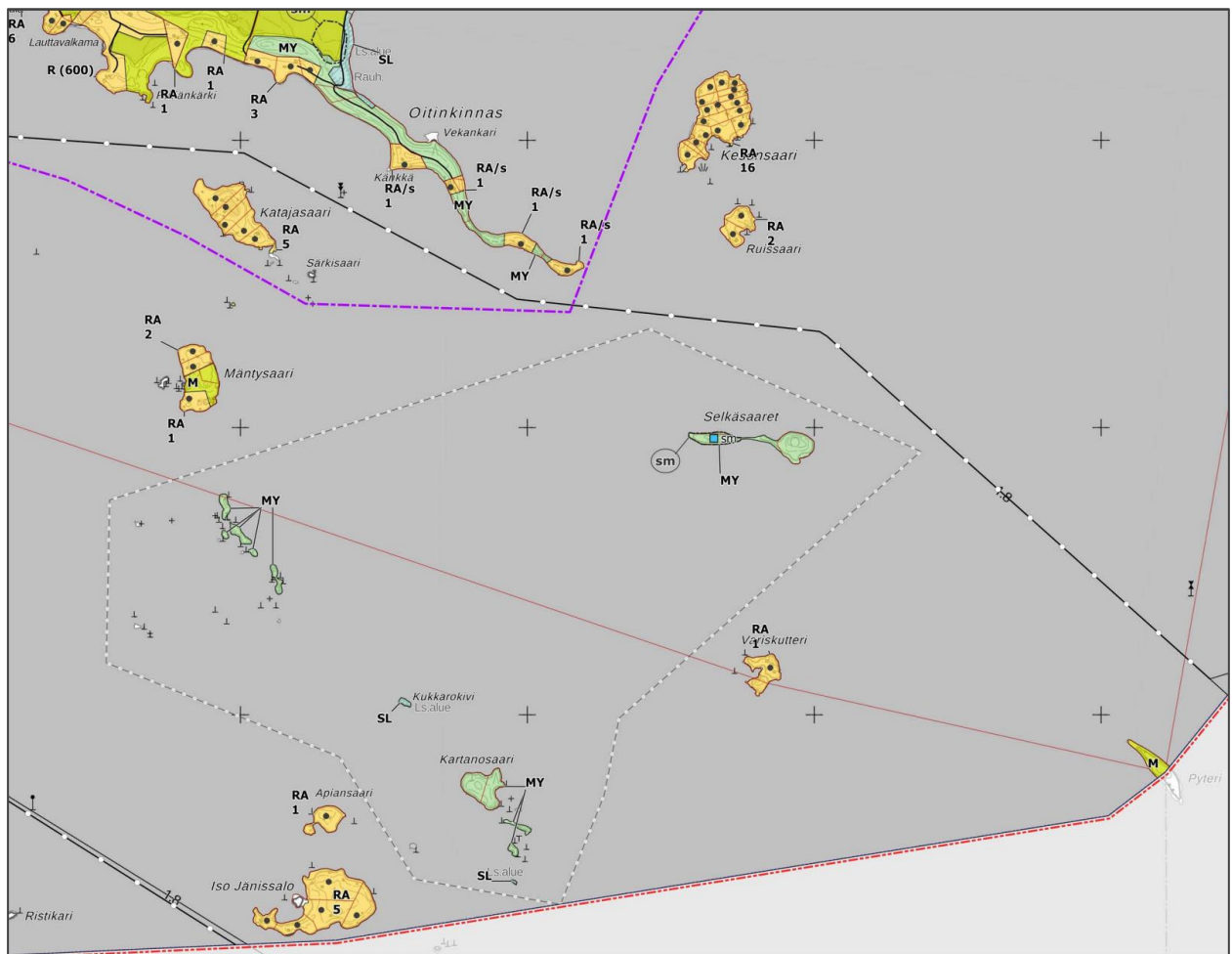

Kuva 11 Hiedanlahti (maa- ja vesialue).

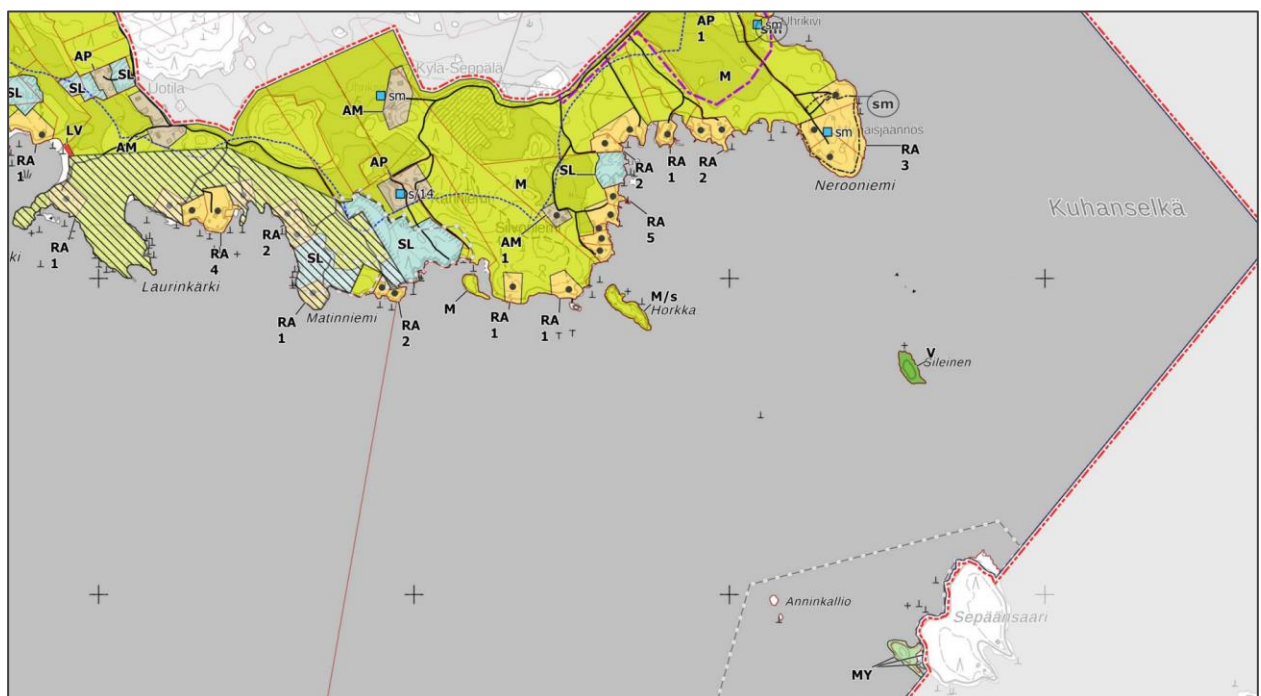
Vanajanselkä

Vanajaveden selkävedet saarineen ovat tärkeitä mm. loppukilintujen pesimäalueena ja maiseman kannalta.

Vanajanselälle sijoittuu kaksi suurehkoa vesialuetta, joiden on rajattu kuuluvan Vanajan alueen Natura-alueeseen. Länsipuolen vesialueella on joitakin saaria, jotka on kaavassa merkitty MY- tai SL-merkinnällä. Alueetta ympäröivät saaret ja pohjoispuolella oleva niemenkärki on kaavassa osoitettu RA merkinnöillä. Uusia rakennuspaikkoja ei ole osoitettu. Itäisen puolen vesialueen maa-alue on osoitettu MY-merkinnällä. Itäisen puolen alueen välittömässä läheisyydessä ei ole saaria. Otteet kaavakartoilta kuvissa 11 ja 12.

Kuva 12 Vanajanselkä.

Kuva 13 Vanajanselkä (itä).

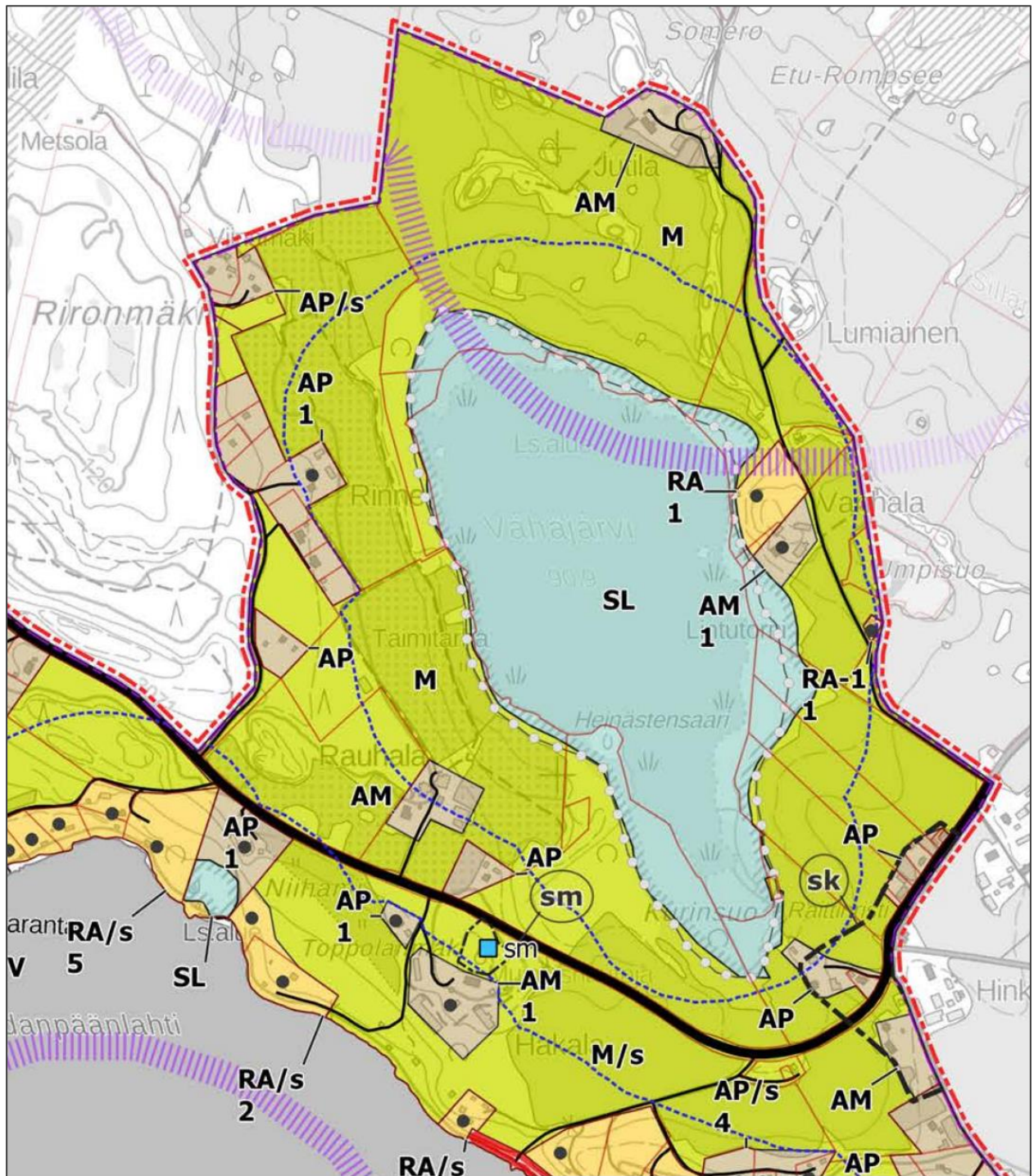
6.2 Vanajaveden lintualueet (FI0303027, SPA)

Vanajaveden lintualueet Natura-alue koostuu useasta erillisestä aluerajauksesta, joista yhteensä neljä sijoittuu joko osittain tai kokonaan kaavoitettavalle alueelle. Seuraavassa esitetty kaavoitettavalle alueelle sijoittuvat alueet ja niiden sijoittuminen kaavakartalle.

Vähäjärvi

Suolahti-Vähäjärvi luonnonsuojelualue (YSA202067).

Vanajaveden lintualueet Natura-alueeseen kuuluvan Vähäjärven ranta-alue on kaavassa pääosin osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Järven vesialue on kaavassa osoitettu suojelualueeksi. Natura-alueen raja kulkee järven rantaviivassa. Järven itäreunan rantaviivassa on yksi RA-merkinnällä osoitettu alue, ja yksi AM-merkinnällä osoitettu alue, kummallekin sijoittuu yksi rakennuspaikka. Hieman kauempana rannasta on useita AP-alueita ja useita rakennuspaikkoja. Uusia rakennuspaikkoja ei Vähäjärven läheisyyteen ole kaavassa osoitettu. Ote kaavakartalta kuvassa 14.

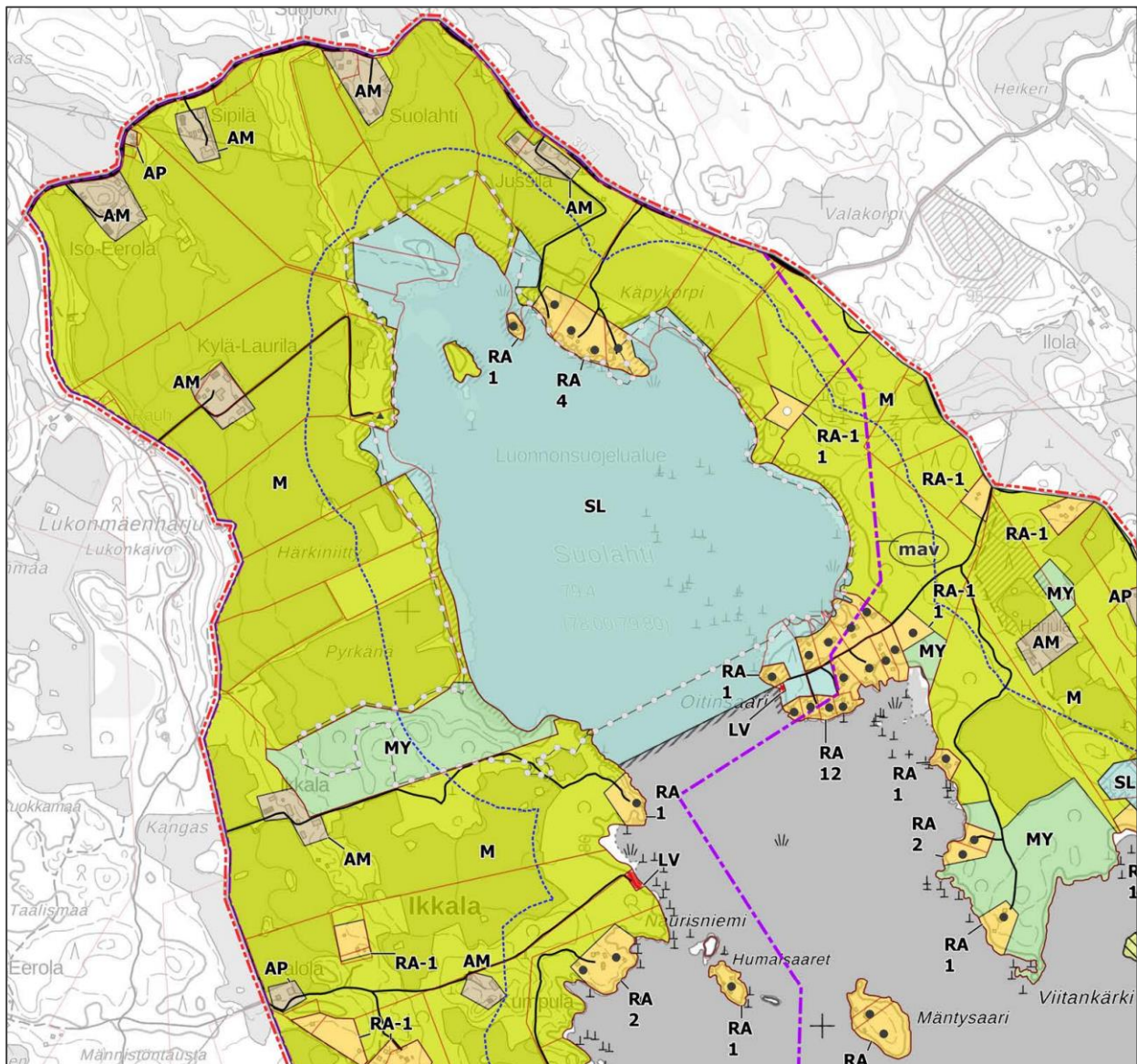
Kuva 14 Vähäjärvi.

Suolahti

Suolahti-Vähäjärvi luonnonsuojelualue (YSA202067).

Suolahden ympäristössä on joitakin RA-merkinnällä osoitettuja alueita ja ranta-alueilla yhteensä 11 rakennuspaikkaa. Natura-alueen raja kulkee lahden rantaviivan tuntumassa, vesialue on kaavassa osoitettu suojelualueeksi. Alueen läheisyyteen on osoitettu yksi uusi rakennuspaikka aivan rannan tuntumaan. Alueen eteläreunaan, varsinaisen Natura-alueen ulkopuolelle on

osoitettu venevalkama (LV). Pääosin Suolahden ranta-alueet on kaavassa osoitettu M-merkinnällä. Ote kaavakartalta kuvassa 15.

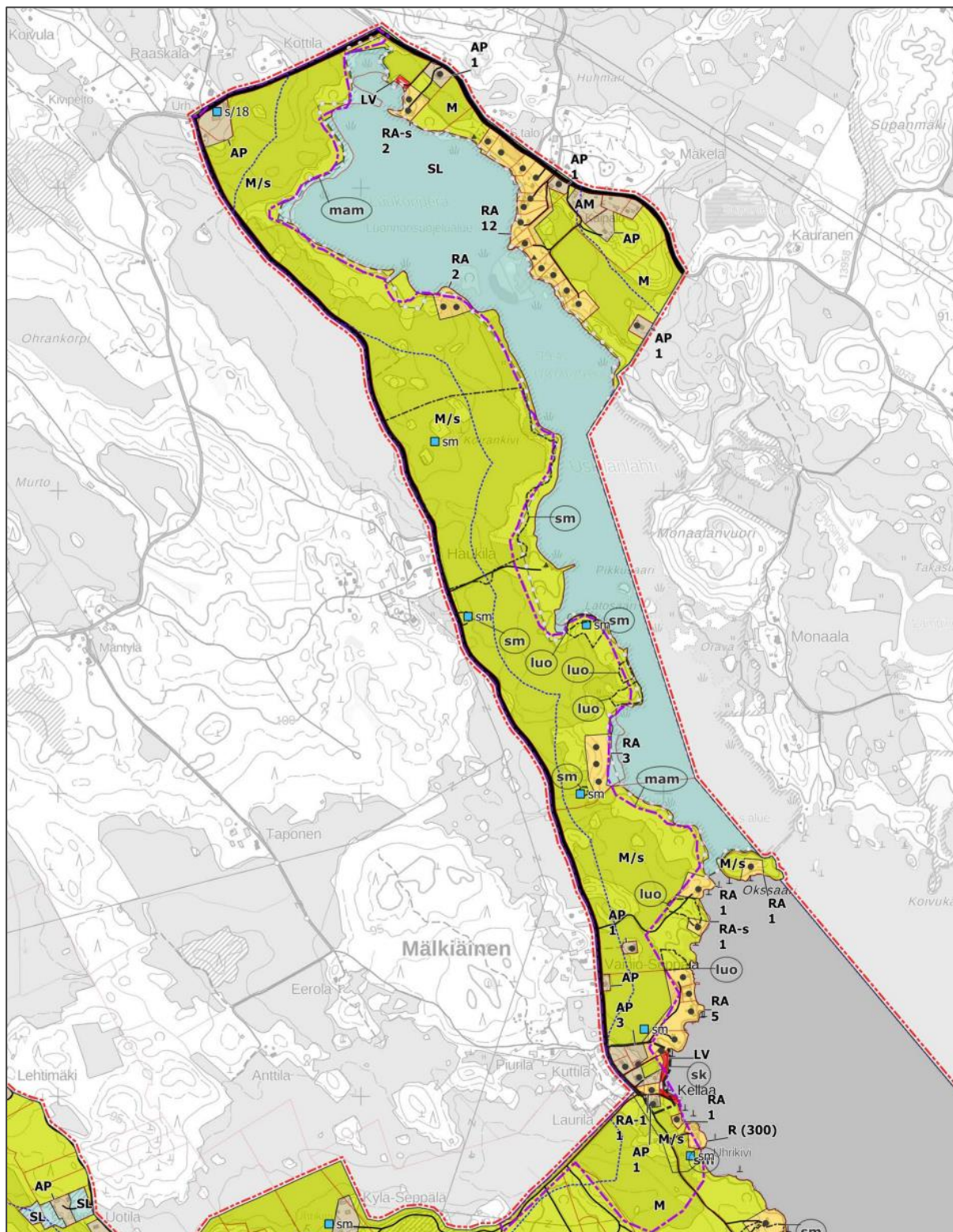
Kuva 15 Suolahti.

Uskilaanlahti

Tykölänjärvi-Uskilaanjärvi luonnonsuojelualue (YSA201176).

Uskilaanlahden ranta-alueille on kaavassa osoitettu useita RA-merkinnällä osoitettuja alueita. Rakennuspaikkoja rantaviivassa on yhteensä 22. Lahden pohjoisosaan on kaavaan merkitty venevalkama (LV). Vesialue on kaavassa osoitettu suojelualueeksi. Natura-alueen raja kulkee lahden rantaviivan tuntumassa.

Uskilaanlahdesta vain osa sijoittuu kaavoitettavalle alueelle. Osa lahden itäreunasta on kaavoitettavan alueen ulkopuolella, sillä se rajautuu Hattulan kunnan puolelle. Hattulan kunnan puolella alueella ei ole voimassa olevaa yleis- eikä asemakaavaa. Ote kaavakartalta kuvassa 16.

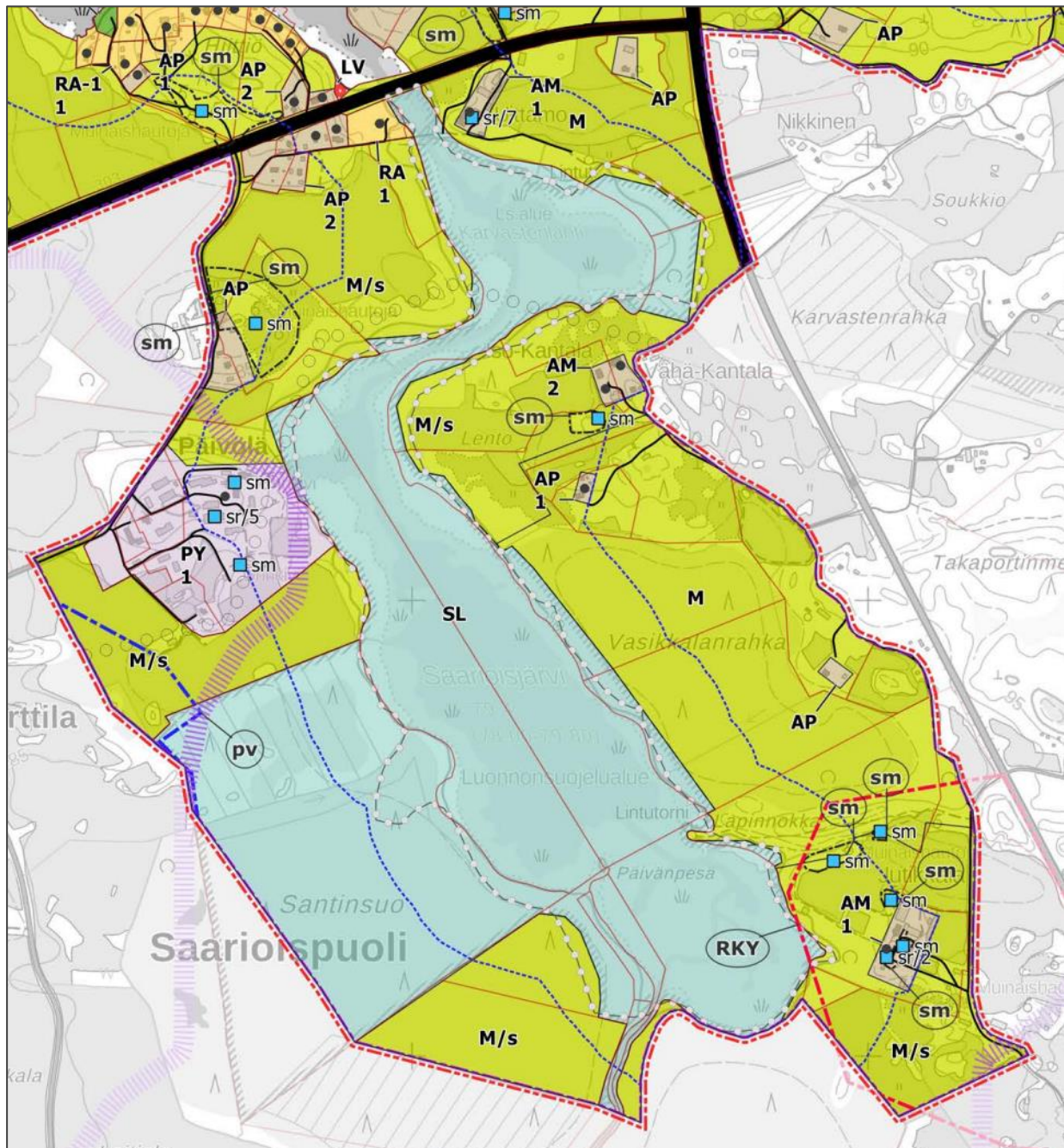

Kuva 16 Uskilaanlahti.

Saarioisjärvi

Saarioisjärven suojelualue (YSA203297, YSA203304, YSA203305).

Saarioisjärven ranta-alueet on pääosin kaavassa merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Alueen pohjoiskärjessä on yksi RA-merkinnällä osoitettu alue, jossa on yksi rakennuspaikka. Itse vesialue on merkitty suojelualueeksi (SL). Saarioisjärven länsireunalla on julkisten palvelujen ja hallinnon alueeksi merkitty alue (PY). PY-alueen kaavamääräyksistä ei käy ilmi alueelle sijoitettavien toimintojen laatu tai laajuus. Kaavoitettava alue rajautuu Saarioisjärven eteläkärkeen. Ote kaavakartalta kuvassa 17.

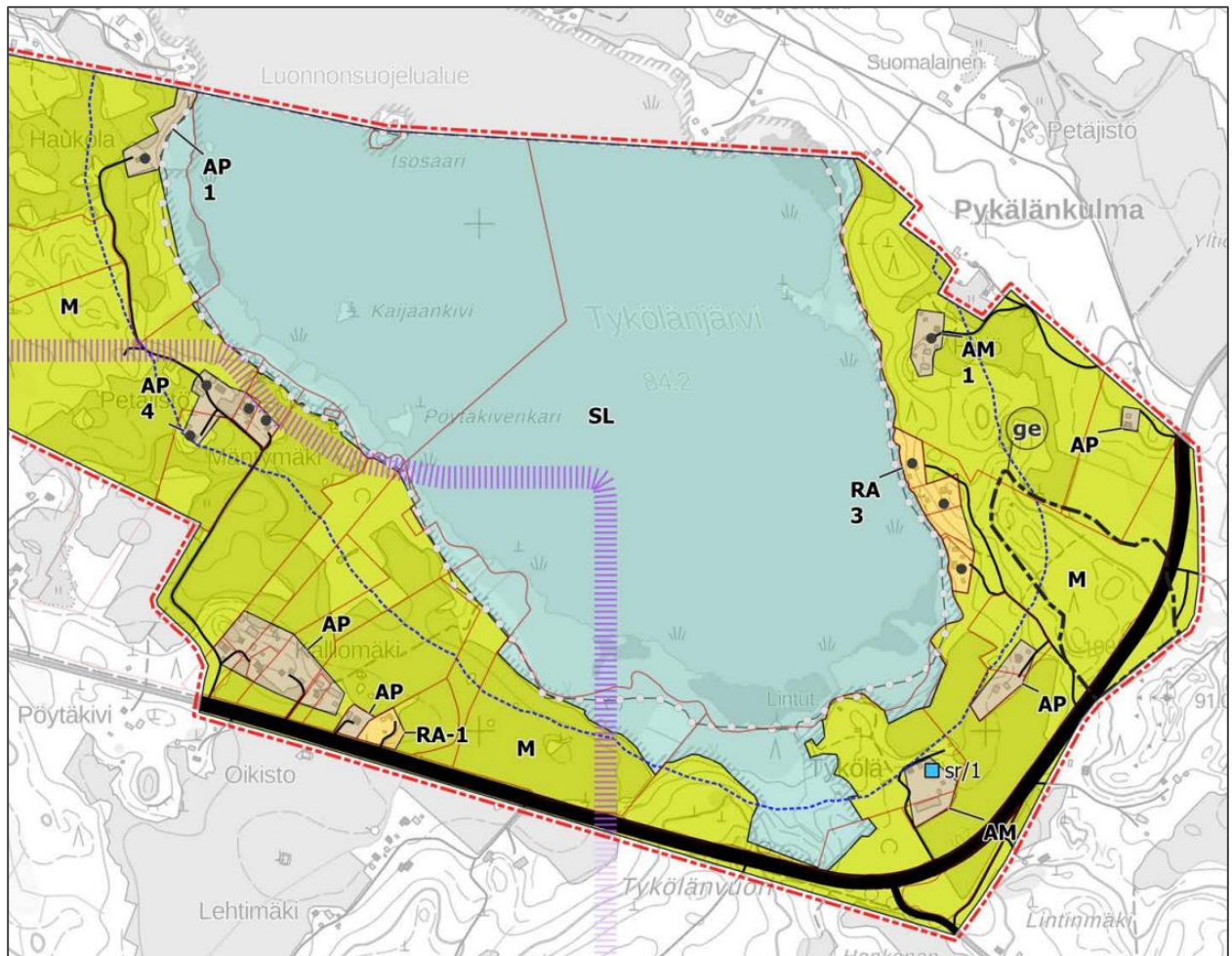

Kuva 17 Saarioisjärvi.

6.3 Vainoniemi – Rauttunrahka (FI0349004, SAC)

Natura-alueen suojelu on osin toteutettu seuraavin suojelualuein: Kanta-Taljalan lehdon luonnonsuojelualue (YSA042795), Vainoniemen lehto (YSA045424), Rauttunrahka (YSA207746, YSA206422, YSA206476, YSA207747, YSA206252, YSA206256, YSA206680, YSA239400,

Tykölänjärven ranta-alueet on kaavassa osoitettu pääosin M-merkinnällä, lukuun ottamatta yhdellä rakennuspaikalla osoitettua länsirannan AP-merkintää ja länsirannan RA-aluetta, jolle on osoitettu kolme rakennuspaikkaa. Alueen läheisyydessä on kaavaan merkittynä myös yksi ARA-merkinnällä osoitettu alue, jolle on merkitty yhteensä 6 rakennuspaikkaa. Natura-alueen raja kulkee vesialueen rajalla ja itse vesialue on kaavassa merkitty suojelualueeksi (SL). Kaavoitettava alue peittää vesialueen vain osittain, järven pohjoisosa rajautuu Pälkäneen kunnan rajaan. Pälkäneen puolella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa. Ote kaavakartalta kuvassa 19.

Kuva 19 Tyköläjärvi.

6.5 Kuusistonjärki (FI0349008, SAC)

Kuusistonjärjen alueen läheisyyteen on kaavassa osoitettu kaksi uutta rakennuspaikkaa aivan Natura-alueen rajalle ja kaksi uutta rakennuspaikkaa hieman kauemmaksi Natura-alueen rajasta. Alueet on osoitettu RA-merkinnöillä. Itse Natura-alue on kaavassa osoitettu M-alueeksi. Ote kaavakartalta kuvassa 20.

8 MAHDOLLISET VAIKUTUKSET NATURA-ALUEIDEN SUOJELUPERUSTEINA OLEVIIN LUONTOARVOIHIN

8.1 Vaikutuksista yleisesti

Kaavahankkeet ovat suunnitelmia, joiden toteutuminen ei ole täysin varmaa ja joiden monet yksityiskohdat tarkentuvat vasta jatkosuunnittelussa. Kaikki suunniteltu maankäyttö ei välttämättä toteudu lainkaan tai toteutuu vaihteittain pitkän ajan kuluessa. Osa kaavan vaikutuksista voi olla lyhytaikaisia ja ohimeneviä ja osa pitempiaikaisia tai pysyviä.

Kaavoituksen mahdolliset vaikutukset Natura 2000 -verkoston suojeluarvoihin voidaan jakaa kahteen tarkastelujaksoon: rakentamisaikaiset vaikutukset ja pysyvät vaikutukset. Käytännössä kaavoitusalueilla rakentamisaikaiset vaikutukset jakautuvat useille vuosille, koska alueet eivät rakennu yhtä aikaa.

Yleispiirteisesti tarkastellen kaavahankkeella voi olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia Natura-alueen suojelun perusteisiin silloin, jos kaavaratkaisu heikentää alueen luontotyypejä tai lajien populaatioiden elinvoimaisuutta lyhyellä tai pitkällä aikavälillä.

8.1.1 Luontodirektiivin luontotyypeihin ja lajeihin mahdollisesti kohdistuvat vaikutukset

Vaikutuksia voi muodostua suoraan luontotyypeihin niin, että niiden pinta-ala pienenee muuttumisen, heikentymisen tai häviämisen takia. Luontotyyppin tuhoutumisen voi aiheuttaa esimerkiksi rakentamisen osoittaminen luontotyyppin päälle, mutta tuhoutumista tai muuttumista voi aiheutua myös ympäristötekijöiden muutosten kautta. Muutokset esimerkiksi ravinnetasapainossa, vesitaloudessa, valaistusolosuhteissa tai pienilmastossa voivat muuttaa luontaista kehitystä luontotyypeille ja niiden lajistolle epäedulliseen suuntaan. Epäsuorasti luontotyyppin häviämistä tai muuttumista voi tapahtua myös esimerkiksi lisääntyvän liikkumisen aiheuttaman kasvillisuuden kulumisen, vieraslajien leviämisen, maaperän eroosion tai eläinlajistoon kohdistuvan häirinnän takia.

Kaavaratkaisu ei juurikaan aiheuta suoria pinta-alamenetyksiä suojelun perusteena olevissa luontotyypeissä, mutta Natura-alueen suojeluperusteissa mainittuihin luontotyypeihin ja lajistoon voi kohdistua välillisiä vaikutuksia.

8.1.2 Lintudirektiivin lajeihin mahdollisesti kohdistuvat vaikutukset

Kaavaratkaisut eivät suoraan sijoitu lintudirektiivin perusteella suojelluille Natura-alueille, joten lähtökohtaisesti lintujen elinympäristöt eivät alueella muutu ja suora vaikutusta Natura-alueella pesivälle linnustolle ei synny.

Rakentamisesta ja asuinpaikkojen käytöstä voi kuitenkin koitua epäsuoria haittoja johtuen mahdollisesti melusta ja lintujen pesimä- ja muulle rauhalle koituvasta häiriöstä ihmisten liikkuaessa ja oleskellessa rannan tuntumassa.

Vaikka rakennuspaikat eivät lintuvesistöjen rantamilla merkittävästi kasvakaan, rakennusoikeus rakennuspaikoilla nousee ja rakennusten sallitut etäisyydet rantaan pienenevät. Uusi kaava sallii rakennusten sijoittamisen nykyistä lähemmäs rantaviivaa, asuinrakennus jopa 20 metrin etäisyydelle ja saunarakennus 10 metrin etäisyydelle rannasta. Näin lähelle rantaviivaa rakentaminen tuhoaisi käytännössä rantapuuston kokonaan, joka osaltaan lisää vesistöön kohdistuvia meluvaikutuksia. Kaavan yleismääräyksen mukaan "Rakennuspaikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota rannan puustoisena säilymiseen. Rakennuspaikkojen rakennusten ja

rannan välisellä alueella tulee säilyttää tai istuttaa riittävä suojapuusto. Puuston harventaminen on sallittua.” Määräys ei varsinaisesti velvoita säilyttämään olemassa olevaa rantapuustoa, vaan sallii puuston poistamisen ja uudelleen istutuksen. Puusto kasvaa ja tilanne korjaantuu hitaasti, joten haitallisia meluvaikutuksia saattaa vesistöön aiheutua kohtuullisen pitkänkin aikaa.

Linnuston kannalta merkittävillä alueilla voi uudella rakentamisella olla vaikutuksia alueiden kosteikkolintujen pesintään, sillä kaavoitettuja rakentamiseen tarkoitettuja alueita on suunniteltu Natura-alueiden rajalle, rantaviivaan asti. Kaava-alueella tehtävän rakentamisen aikainen melu voi aiheuttaa häiriötä Natura-järvillä tai muilla Natura-alueisiin kuuluvilla vesialueilla esiintyvälle linnustolle. Haitallista on erityisesti pesimäkaudelle ajoittuvat häiriöt, jotka pahimmillaan voivat johtaa lintujen poistumiseen pesältä ja siten pesinnän epäonnistumiseen.

Uudet rakennuspaikat voivat lisätä alueella vesiliikennettä. Vesiliikenteen lisääntyminen voi, linnuston kannalta merkittävillä alueilla, aiheuttaa häiriötä pesiville ja ruokaileville linnuille. Veneilyn lisääntymistä ja siitä linnustoon kohdistuvaa häiriötä on haasteellista arvioida, sillä veneilyn määrä ja laatu ovat riippuvaisia yksittäisten ihmisten harrastuksista ja mieltymyksistä. Veneily alueelle voi lisääntyä myös nyt kaavoitettavan alueen ulkopuolisilta alueilta.

8.2 Vaikutukset Natura-aluekohtaisesti

8.2.1 Vanajaveden alue (FI0303006, SAC)

Kaavassa rakentamiskäyttöön tarkoitetut alueet on pääasiassa osoitettu Vanajaveden Natura-alueen ulkopuolelle. Poikkeuksena tästä Rapolanlahden maa-alue, joka on kaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla ympäristö säilytetään (M/s). Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Rakennuspaikkoja M/s-alueelle ei ole osoitettu. Lisäksi Jylhänkärjessä on Natura-alueen sisälle osoitettu yksi RA-alue sisältäen yhden rakennuspaikan, joka saatujen tietojen mukaan on jo rakennettu.

Vaikka kaavassa osoitetut rakennuspaikat on pääsääntöisesti osoitettu Natura-alueiden ulkopuolelle, on aivan Natura-alueen rajalle osoitettu RA-alueita sisältäen useita rakennuspaikkoja.

Alueelle osoitetut rakennuspaikat ovat saatujen tietojen perusteella jo pääosin rakennettu. Poikkeuksena tästä Hiedanlahden Natura-alueen itäpuolelle sijoittuvat neljä rakennuspaikkaa.

Pappilanlahden kärki lähes kokonaisuudessaan ja Hiedanpäänlahden alueesta yli puolet on osoitettu ARA-vyöhykkeeksi.

Vaikka suurin osa Natura-alueiden läheisyyteen sijoittuvista rakennuspaikoista onkin jo rakennettu, kerrosala lisääntyy kuitenkin uuden kaavaluonnoksen myötä. Rakennuspaikoilla, jolla tontin pinta-ala kerrosalan lisääntymisen mahdollistaa, kerrosala lisääntyy enintään 30 %.

Osayleiskaavaluonnoksen merkinnöistä Vanajaveden Natura-alueeseen mahdollisesti kohdistuvat heikentävät vaikutukset:

Rapolanlahti:

Natura-alueen rajan länsipuolella sijaitseva M/s kaavamääräys osoittaa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla ympäristö säilytetään. Määräys sallii maa- ja metsätaloustoimintaan liittyvän rakentamisen. Natura-alueen rajalla sijaitsevat rakennuspaikat ovat toteutuneita. Asutuksen aiheuttamat välilliset vaikutukset Natura-luontotyypeihin liittyvät

lähinnä virkistyskäyttöön. Rakennuspaikat ovat toteutuneita, joten virkistyskäyttö ei lisäännys kaavan seurauksena. Merkittävämpi vaikutus Rapolanharjun virkistyskäyttöön muodostuu harjun itäpuolisesta taajama-asutuksesta, jolla on voimassa 1975 voimaan tullut kaava (Valkeakosken karttapalvelu).

Rapolanlahden itärannassa Natura-alueella on yksi lehtokuvio (Natura luontotyyppi 9050). Alueen kaavamerkintä on MY, jolla alueen metsänkäsitely tulee suorittaa lainsäädännön mukaisesti ja luonto- ja maisema-arvot huomioiden.

Saunalahti:

Alueelle ei ole osoitettu rakennuspaikkoja Natura-alueelle. Lähialueen rakennuspaikat ovat toteutuneita. Saunalahden alueen suojelu on toteutettu (Saunalahden tervaleppäkorpi YSA042896). Asutuksen vaikutukset luonnonsuojelu- ja Natura-alueelle voivat muodostua virkistyskäytön kautta. Pienimuotoisella virkistyskäytöllä ei katsota olevan vaikutuksia Natura-luontotyypeihin.

Pappilanlahden kärki:

Natura-alueen osan suojelu on lähes täysin toteutettu (YSA042873, YSA204007, YSA203291, YSA205657) ja tämä alue on osoitettu kaavassa SL-merkinnällä. Länsiosassa on pieni suojelematon alue, joka on osoitettu MY-merkinnällä. Alueen rakennuspaikat ovat toteutuneita, eikä alueen virkistyskäyttö näin ollen lisäännys kaavan seurauksena.

Jylhänniemi:

Tämän Natura-alueen osan suojelu on täysin toteutettu (YSA042925), joka on osoitettu kaavamerkinnällä SL. Natura-alueella sijaitsee yksi rakennuspaikka, joka on toteutunut, kaavamerkintä RA/s. Natura-alueen eteläpuolinen alue on kaavamerkintä M/s. Jylhänniemen länsipuolisessa lahdessa välittömästi Natura-alueen rajaukseen liittyen kolme rakentunutta rakennuspaikkaa merkinnällä RA/s. Alueen rakennuspaikat ovat toteutuneita, eikä alueen virkistyskäyttö näin ollen lisäännys kaavan seurauksena.

Hiedanpäänlahti:

Natura-alueen osa on käytännössä kokonaan toteutettu Sydänmetsän luonnonsuojelualueena (YSA045374) ja Sydänniemen päihinäpensaskehtona (YSA045375) ja merkitty SL-merkinnällä. Välittömästi Natura-alueiden ympärillä oleva alue on osoitettu merkinnällä M. Välittömästi Natura-alueen rajalla Hiedanpäänlahden rannassa on yksi toteutunut, olemassa oleva rakennuspaikka merkinnällä RA/s. Kesäniemen kärjen RA/s-merkinnän alueella sijaitsee yksi uusi rakennuspaikka. Yksittäisen rakennuspaikan lisäämisen ei katsota lisäävän alueen virkistyskäyttöä merkittävästi.

Matinniemi:

Alueen suojelu on pääasiallisesti toteutettu Mälkiäisten lehdon suojelualueena (YSA042872), kaavamerkintä SL. Alueen rakennuspaikat ovat olemassa olevia. Natura- ja suojelualue rajautuvat lähelle rakennuspaikkoja.

Suojelualueiden väliset osat on osoitettu kaavamerkinnällä M niiltä Natura-alueen osilta, joiden suojelua ei ole toteutettu. Myös RA-alueet sijoittuvat osittain Natura-alueen rajauksen sisälle, koska ne noudattavat suojelualueen rajausta. Alueella ei ole avoimen paikkatietoaineiston mukaan Natura-luontotyyppejä. Jos alueella Natura-luontotyyppejä kuitenkin esiintyy, tai RA-alueiden puusto poistetaan, voi reunavaikutus aiheuttaa mahdollisia merkittäviä vaikutuksia

lehdot-luontotyyppille, jota suojelualueet todennäköisesti edustavat. Vaikutusten muodostuminen voidaan ehkäistä tarkentamalla Natura-alueen osan kaavamääräystä siten, että RA-alueilla Natura-alueelle ulottuvista toimenpiteistä tulee ilmoittaa ELY-keskukselle, jolloin tapauskohtaisesti voidaan tarkastella etteivät kyseiset toimet vaikuta Natura-alueen suojeluperusteisiin.

Alueella on osin voimassa ranta-asetmakaava, eli rantaosayleiskaava ei tule sen osalta voimaan, mutta on ohjeena ranta-asetmakaavaa muutettaessa.

Hiedanlahti:

Alueen suojelu on täysin toteutunut Tunturivuoren luonnonsuojelualueena (YSA043619). Alueen kaakkoispuoleiselle ranta-alueelle on osoitettu neljä rakennuspaikkaa ja tästä eteenpäin Hämeenlinnan kuntarajan läheisyydessä on neljä rakennuspaikkaa. Rakennuspaikat ovat vanhan kaavan mukaisia, mutta rakentumattomia. Alueen virkistyskäyttö voisi teoriassa lisääntyä, mutta alueella on myös paljon muuta metsäaluetta. Vaikutuksia voidaan ehkäistä ohjaamalla virkistyskäyttöä luontoarvoiltaan tavanomaisille alueille Natura-alueen ulkopuolelle.

Vanajanselkä:

Läntisin osa-alue kaikkien saarten suojelu toteutettu ja kaavamerkintä SL lukuun ottamatta itäisintä saarta, joka on esitetty merkinnällä MY.

Keskimmäisen alueen saaret on esitetty kaavamerkinnällä MY lukuun ottamatta Kukkarokivin saarta sekä toista pientä saarta, joiden suojelu on toteutettu, esitetty merkinnällä SL. Ympäröivissä Mäntysaari, Apiansaari, Iso Jänissalo ja Variskutterin saarissa on olemassa olevia, jo toteutuneita rakennuspaikkoja.

Itäisimmällä osa-alueella Valkeakosken kunnan alueella sijaitsee ainoastaan pieni osa Sepäänsaaren reuna-alueista sekä sen edustan Anninsaari. Sepäänsaaren pohjoisosan niemellä ja Anninsaarelle ei ole osoitettu kaavamerkintää. Sepäänsaaren eteläisempi niemi on osoitettu merkinnällä MY. Avoimessa inventointiaineistossa ei näille alueille ole osoitettu Natura-luontotyyppiä. Saaren muut osat ovat Natura-luontotyyppiä lehto (9050).

Saarten osalta virkistyskäytön intensiteetti jäänee niin alhaiseksi, että vaikutuksia ei arvioida muodostuvan.

- ⇒ **Vanajaveden Natura-alueen (FI0303006, SAC) suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin ei katsota muodostuvan merkittäviä haitallisia vaikutuksia.**

8.2.2 Vanajaveden lintualueet (FI0303027, SPA)

Uuden kaavan mukaiset uudet rakennuspaikat ja uudet kaavamääräykset mm. rakennusten etäisyydestä rantaviivaan saattavat aiheuttaa häiriötä Natura-alueen linnustolle erityisesti lisääntyvän melun ja ihmisten liikkumisen aiheuttaman häiriövaikutuksen takia.

Meluvaikutukset ovat suurimmillaan rakentamisen aikana, mutta myös pysyviä meluvaikutuksia todennäköisesti syntyy alueella lisääntyvän ihmismäärän myötä. Uusien rakennuspaikkojen myötä lisääntyy todennäköisesti myös rannalla oleskelu ja vesiliikenne.

Osayleiskaavaluonnoksen merkinnöistä Vanajaveden lintualueet Natura-alueeseen mahdollisesti kohdistuvat heikentävät vaikutukset:

Vähäjärvi:

Natura-alueen osan suojelu on toteutettu Suolahti-Vähäjärvi luonnonsuojelualueena (YSA202067). Kaavassa merkinnällä SL.

Vähäjärven Natura-alueen (sekä luonnonsuojelualueen) välittömään läheisyyteen sijoittuu kaavan ARA-alue. Kaavan merkinnät noudattelevat suojelualueen rajausta, minkä takia SL-alue ei noudata täysin Natura-alueen rajausta

Uusia rakennuspaikkoja ei ole alueelle osoitettu.

Suojeluperusteena oleviin lintulajeihin ei katsota kohdistuvan merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Suolahti:

Suolahti-Vähäjärvi luonnonsuojelualue (YSA202067). Kaavassa merkinnällä SL.

Suolahden alueella on kaavassa osoitettu yksi kokonaan uusi rakennuspaikka Natura-alueen koillispuolella, alle 100 metrin päästä rantaviivasta ja Natura-alueen rajasta. Suolahden ympäristössä on myös yksi vanhan kaavan mukainen, saatujen tietojen perusteella rakentamaton rakennuspaikka, joka rajautuu aivan Natura-alueen rajaan.

Kahden uuden rakennuspaikan seurauksena virkistyskäytön aiheuttama häiriö voi alueella lisääntyä. Alueen pesimälinnustosta rakennuspaikkojen alueella ei kuitenkaan ole tietoa, joten haitallisia vaikutuksia suojeluperusteena oleviin lajeihin voi muodostua. Vaikutuksia voidaan ehkäistä tarkentamalla Natura/SL-alueen osan kaavamääräystä pesimäaikaisesta rannoilla ja vesillä liikkumisesta.

Uskilaanlahti:

Tykölänjärvi-Uskilaanlahti luonnonsuojelualue (YSA201176). Kaavassa merkinnällä SL.

Aivan Natura-alueiden rajalle on kaavassa useassa kohteessa osoitettu RA-alueita sisältäen useita rakennuspaikkoja.

Kaavassa osoitetut rakennuspaikat on saatujen tietojen perusteella pääosin rakennettu, lukuun ottamatta Uskilaanlahden länsireunaa, jossa on saatujen tietojen perusteella koko länsirannalla vain kolme jo rakennettua rakennuspaikkaa. Yhteensä rakennuspaikkoja Uskilaanlahden länsireunalle on kaavassa osoitettu 11. Kaavoitetut alueet rajautuvat aivan Natura-alueen rajaan, rantaviivaan. Rakennuspaikkojen määrä uudessa kaavaluonnoksessa lisääntyy Uskilaanlahden Natura-alueen välittömässä läheisyydessä. Jo rakennetuilla alueilla rakennusoikeus nousee ja uusi kaava sallii lähemmäs rantaa rakentamisen. Yleismääräyksen 5 § mukaan rakennuspaikan ranta-alueen puustoisuus tulee turvata.

Kaavassa osoitettu venesatama alueen välittömään läheisyyteen. Veneilyllä ja uusien rakennuspaikkojen seurauksena virkistyskäytön lisääntymisen häiriövaikutuksia suojeluperusteinä oleviin lintuihin voidaan hallita tarkentamalla Natura/SL-alueen osan kaavamääräystä lintujen pesimäaikaisesta rannoilla ja vesillä liikkumisesta sekä rakennusten etäisyydestä rannasta.

Saarioisjärvi

Saarioisjärven suojelualue (YSA203297, YSA203304, YSA203305). Suojelualueet ovat kaavassa osoitettu merkinnällä SL

Saarioisjärven PY-merkinnällä osoitettu alue, eli Julkisten palvelujen ja hallinnon alue. Kaavaluonnoksen yleismääräyksen 1 mukaan ”Rantaosayleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakennusluvut MRL 72 §:n nojalla yleiskaavassa osoitetun rantavyöhykkeen mukaisille rakennuspaikoille AP-, AM-, AM/rm-, RA-, RA-1-, RA-2-, RA-sja R-alueille. Rakennuslupa voidaan rantaosayleiskaavan perusteella myöntää myös maatilojen talouskeskuksiin liittyvien erillisten saunojen rakentamiseksi.” Kaava ei siis mahdollista rakentamislupaa PY-alueelle, vaan kyse on vain aluevarauksesta. Alueen käyttö ratkaistaan asemakaavalla.

- ⇒ **Vanajaveden lintualueet Natura-alueelle (FI0303027, SPA) suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin ei katsota muodostuvan merkittäviä haitallisia vaikutuksia, jos kaavamääräyksiä tarkennetaan Suolahden ja Uskinlahden alueilla.**

8.2.3 Vainoniemi – Rauttunrahka (FI0349004, SAC)

Suojelu on pääosin toteutettu lukusina erillisinä YSA-alueina, jotka on esitetty kaavassa SL merkinnällä.

Kaavassa ei ole osoitettu sellaisia toimintoja tai sellaista uutta maankäyttöä, joka sijoittuisi suoraan Vainoniemi - Rauttunrahka Natura-alueelle, lukuun ottamatta eteläisen alueen MY-merkinnällä osoitettua aluetta. MY-alue on Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Alueella on voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Alueen metsänkäsittely on suoritettava kulloinkin voimassa olevaan lainsäädäntöön pohjautuen ja alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rantamaisemaan ja luontoarvoihin.

Aivan Natura-alueen rajalle on kaavassa osoitettu joitakin rakennuspaikkoja, joista neljä on saatujen tietojen perusteella rakentamattomia.

Osayleiskaavaluonnoksen merkinnöistä Vainoniemi – Rauttunrahka Natura-alueeseen mahdollisesti kohdistuvat heikentävät vaikutukset:

MY-kaavamerkintä on osoitettu Natura-luontotyyppin Muuttuneet ennallistamiskelpoiset keidassuot (7120) alueelle. Alueen metsänkäsittely on suoritettava kulloinkin voimassa olevaan lainsäädäntöön pohjautuen ja alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rantamaisemaan ja luontoarvoihin.

- ⇒ **Vainoniemi – Rauttunrahka (FI0349004, SAC) Natura-alueen luontoarvoihin ei katsota muodostuvan vaikutuksia.**

8.2.4 Tykölänjärvi (FI0349006, SAC/SPA)

Kaavassa ei ole osoitettu rakentamiskäyttöön tarkoitettuja alueita, jotka sijoittuisivat suoraan Tykölänjärven Natura-alueelle. Aivan Natura-alueen rajalle on kaavassa kuitenkin osoitettu RA-alue sisältäen kolme rakennuspaikkaa. Myös järven länsireunalle on osoitettu yksi rakennuspaikka AP-merkitylle alueelle aivan rantaviivaan, Natura-alueen rajaan.

Järven lounaispuolella on joitakin rakennuspaikkoja, jotka ovat hieman kauempana rantaviivasta, 50–300 metrin päässä. Alue on osoitettu ARA-merkinnällä.

Rakennuspaikat ovat saatujen tietojen perusteella jo rakennettuja.

Osayleiskaavaluonnoksen Tykölnjärven Natura-alueeseen mahdollisesti kohdistuvat heikentävät vaikutukset:

Kaavassa osoitetut rakennuspaikat ovat saatujen tietojen perusteella jo rakennettuja, joten asukasmäärä ei alueella uuden kaavan myötä todennäköisesti tule kasvamaan.

Rakennusoikeuden kasvu kuitenkin saattaa lisätä alueen rakentamista, ja rakentamisen aikana syntyvä melu voi aiheuttaa häiriötä alueen linnustolle sekä avata rantakasvillisuutta, josta voi olla haittaa suojeluperusteena oleville korennoille, jotka voivat elää myös rannan maa-alueen kasvillisuudessa.

Uudet kaavamääräykset mm. rakennusten etäisyydestä rantaviivaan saattavat myös lisätä ranta-alueen meluhäiriötä linnustolle.

Alueen suojelu on toteutettu täysin, joten suoria vaikutuksia alueen luontotyyppeihin ei muodostu. Välillisiä vaikutuksia voi muodostua pitkällä aikavälillä asutuksen jätevesijärjestelmistä riippuen, jos asutuksen jätevedet rehevöittävät vesistöä, mikä voi lisätä umpeenkasvua ja mahdollisesti johtaa luontotyyppien muuttumiseen.

Alueen virkistyskäyttö ei muodosta uhkaa koska alue on jo pääosin rakentunut, joten virkistyskäyttö ei kaavan seurauksena lisäännä.

Kaava-alueen pohjoisosassa järven länsirannalla sijaitsevan AP-alueen rajausta on päällekkäinen Natura-alueen kanssa, mutta noudattaa suojelualueen rajausta. Tämän alueen osalta kaavamääräykseen voi lisätä ilmoitusvelvollisuuden ELY-keskukselle Natura alueen läheisyydessä suunnitelluista toimenpiteistä, jolloin ELY-keskus voi tarkastella tapauskohtaisesti, ettei heikennystä muodostu.

Täplälampikorento ja jätti- ja isolampisukeltaja ovat myös suojeluperustelajeja, joiden osalta vaikutuksia voi muodostua, jos alueen käyttö lisääntyy, veden laatu muuttuu tai rantakasvillisuus muuttuu. Näitä vaikutuksia voidaan ehkäistä tarkentamalla ranta-alueen kaavamääräyksiä.

- ⇒ **Tykölnjärven Natura-alueen (FI0349006, SAC/SPA) suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin ei katsota tämän aineiston ja arvioinnin perusteella muodostuvan merkittäviä haitallisia vaikutuksia, jos kaavamääräyksiä tarkennetaan ranta-alueiden osalta.**

8.2.5 Kuusistonjärvi (FI0349008, SAC)

Kaavassa ei ole osoitettu rakentamiskäyttöön tarkoitettuja alueita, jotka sijoittuisivat suoraan Kuusistonjärven Natura-alueelle. Aivan Natura-alueen rajalla on luo-merkintä. Lisäksi on kaavoitettu kaksi uutta rakennuspaikkaa alle 400 metrin päähän Natura-alueesta. Alueen Natura-luontotyyppien tietoja ei ole avoimessa aineistossa.

Osayleiskaavaluonnoksen merkinnöistä Kuusistonjärven Natura-alueeseen mahdollisesti kohdistuvat heikentävät vaikutukset:

Kaavamääräys M/s

M: Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Aluetta voidaan käyttää ranta-alueen ulkopuolella haja-asutusluonteiseen asutukseen

/s: ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ SÄILYTETÄÄN Alueen rakentamisessa ja muussa maankäytössä tulee ottaa huomioon alueen arvokas maisemakuva ja välttää sen muuttamista. Rakennusten sijoittelussa tulee käyttää hyväksi olevaa kasvillisuutta ja maastomuotoja. Huomiota on kiinnitettävä myös kulttuurihistoriallisten ja luonnonarvojen sekä puuston ja muun kasvillisuuden säilymiseen.

Käytännössä kaavamääräys ei siis poissulje edes alueelle asuin- ja lomarakentamista, ja voi näin ollen vaikuttaa Natura-suojeluperusteen oleviin luontotyyppeihin, jos niitä alueella esiintyy.

- ⇒ **Kuusistonjärki Natura-alueen (FI0349008, SAC) osalta kaavamääräys ei poissulje merkittävien haitallisten vaikutusten muodostumista. Rakennuspaikkoja alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei ole esitetty, mutta kaavamääräys mahdollistaa kuitenkin alueen käytön maa- ja metsätalousalueena ja siihen liittyvän rakentamisen. Kaavamääräystä muuttamalla haitallisten vaikutusten muodostuminen voidaan ehkäistä.**

9 YHTEISVAIKUTUKSET MUIDEN HANKKEIDEN KANSSA

Tarveharkinnan laadinnan aikaan ei ollut tiedossa sellaisia vaikutusalueella toteutettavia hankkeita tai suunnitelmia, joilla olisi ollut yhteisvaikutuksia tarkastelussa olevan hankkeen kanssa tai jotka olisivat voineet voimistaa kaavahankkeen vaikutuksia.

10 NATURA-TARVEHARKINNAN JOHTOPÄÄTÖKSET

Hankkeen toteutuminen ei merkittävästi lisää uusia rakennuspaikkoja, mutta kaavaluonnoksessa esitetään rakennusoikeuksien lisäystä. Uuden kaavan myötä rakennusten sijoittaminen lähemmäs rantaviivaa tulee myös mahdolliseksi.

Useammalla kohteella kaavan päivityksen merkittäviä haitallisia vaikutuksia Natura-alueiden suojeluperusteisiin ei voida täysin poissulkea.

Johtopäätöksenä todetaan, että näkemyksemme mukaan kaavaesitys voi aiheuttaa tarpeen varsinaiselle Natura-arvioinnille seuraavilla Natura-alueilla:

- Vanajaveden alue (FI0303006, SAC)
- Vanajaveden lintualueet (FI0303027, SPA)
- Tykölänjärvi (FI0349006, SAC/SPA)
- Kuusistonjärki (FI0349008, SAC)

Merkittävien haitallisten vaikutusten muodostumista voidaan ehkäistä tarkentamalla kaavamääräyksiä kunkin Natura-alueen osalta esitetyllä tavalla.
